

DARBININKAS

LV NO. 58

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPT. 15, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTU

Jordano dykumoj teroristai susprogdino tris lėktuvus

Pereitą šeštadienį Jordano dykumose teroristų nutupdyti tris keleivinius lėktuvus (Sveicarijos, Amerikos ir Anglijos) viena maža arabų teroristų grupė susprogdino, pirmą išleidusi keleivius. Sprogdinimas buvo įvykdytas keleivių akivaizdoje.

Visi juose buvę keleiviai, išskyrus 57 asmenis, buvo paleisti, atvežti į Jordano sostinę, iš ten parvežti Europon, iš kur išvažinėjo namo. Tebeina ginčas, kiek dar įkaltų palikta teroristų žinioje. Pradžioje kalbėta apie 40, dabar pasigesta 57 asmenų. Tebekalnamų grupėje esą JAV, Anglijos, Vokietijos, Sveicarijos ir Izraelio piliečių.

Dr. G. Habash, Palestinos išlaisvinimo liaudies fronto vadas, kuris skelbiąsi suplanavęs ir įvykdęs keturių lėktuvų pagrobimą ore ir susprogdinimą Jordano dykumose bei Kairo aerodrome. Jo teroristų grupėje esą tik apie vienas tūkstantis narių. Ikišiol jie užsiminė, jo tik lėktuvų grobstymu. Jie nenori taikos su Izraeliu, jie nori Izraelio sunaikinimo. Tolimesnis Habasho tikslas — revoliucijos visose arabų valstybėse, nes jų režimai esą pasėję. Jis laikomas Kinijos Mao tipo marksistu, bet šita pasensia teorija jis tikriausiai mažai domisi — jo tikėjimas yra fanatiškai šovininis arabų kamas nacionalizmas. Jei kur nors jam pasisektų valdžią pagrobti, jis būtų antra Hitlerio-Stalino kombinacija.

Palestinos arabų teroristinių grupių centrinė vadovybė po lėktuvų susprogdinimo Habasho grupę suspendavo ir paskyrė lėktuvų grobstymą bei keleivių internavimą.

Grėsmė Radio Liberty ir Free Europe

Bonna. — V. Vokietijos vyriausybės ryšininkas su spauda bandė paneigti gandus, kad pradėjus gerinti santykius su Maskva turės užsidaryti Vokietijoje veikiančios Radio Free Europe ir Radio Liberty stotys. Abi institucijos priklauso Amerikos organizacijoms. Tų stočių transliacijos yra nukreiptos į Rytų Europą. Ahler tvirtino, kad leidimai stotims veikti bus automatiškai pratęsti, kaip ikišiol būdavo.

Taip kalbėta oficialiai, bet privačiai ir vokiečiai ir amerikiečiai linkę manyti, kad tos transliacijos galės būti nutrauktos apie 1975 metus. Žinoma, viskas priklausys nuo to, kas valdys Vokietiją ir kaip vystysis Bonnos-Moskvos santykiai.

Įkaitais palikti 57 asmenis — Izraelis areštavo 450 teroristų giminių ir simpatikų įkaitais už savųjų paleidimą

Dėl keleivių išlaisvinimo derybas su teroristais vedė Tarpt. Raudonasis Kryžius. Lėktuvus susprogdinus derybos nutrūko, nes nusikaltėliai dažnai kaitaliojo savo paleidimo sąlygas. Tos penkios valstybės sutarė vaduoti visus įkaitus kartu, bet ne kiekviena savo piliečius atskirai, kaip to norėjo teroristai, nes toks laisvinimo būdas būtų jiems davęs galimybę pasilaikyti įkaitais visus lėktuvuose buvusius žydus.

Ryšium su tais piratiškais ir barbariškais veiksmais, suskilo ir pačios arabų teroristinės grupės, kurių priskaitoma vienuolika. Pasmerktas ir suspenduotas tą kvailystę padaręs Liaudies frontas. Pats jo vadas dr. Habash yra užsienioose — paskutinė jo buvimo vieta minima S. Korėja. Buvęs ir Kinijoje.

JAV lėktuvus lydės ginkluoti saugai

Washingtonas. — Prez. Nixono patvarkymu ir lėktuvų bendrovių vadovybių sutikimu, užsienio oro keliuose skraidančius Amerikos lėktuvus lydės ginkluoti saugai. Jie bus civiliai apsirengę, jų ginklas nebus matomas. Jie išmoks taip elgtis, kad niekas negalėtų pažinti kas jie tokie yra. Niekas nežinos kuris lėktuvas turi sargybinius, nes kitaip toji priemonė nebūtų veiksminga. Saugai bus duoti ir tiems vidaus oro keliais skraidantiems lėktuvams, kurie dažnai piktadarių „nuvairuojami“ į Kubą.

Be to, aerodromai bus apsauginti naujais elektroniniais prietaisais, kurie „užduodžia“ bombas ir šaunamuosius ginklus.

Tai tik dalis saugumo priemonių, visos kitos turi būti sutartos visos tarptautinės bendruomenės per J. Tautos ar kitaip, nes be tų kitų priemonių oro piratai nebus pilnai sutramdyti.

Pasikeitė New Yorko policijos vadai. — Kairėje — pasitraukęs policijos vadas Howard Leary, dešinėje — naujasis Patrick Murphy. Senasis pasitraukė dėl rivalizacijos pačioje policijos aukštųjų pareigūnų viršūnėje ir dėl nesutarimų su mero Lindsay kaip panaudoti policiją demonstracijoms tvarkant. Susikirtimas išėjo aiškiai.

Izraelis ilgai nieko nedarė, bet dabar jau padarė pirmą žingsnį teroristų rankose likusiems įkaitams vaduoti. Gazos juostoje ir Jordano upės vakarinėje pusėje gyvenančių arabų tarpe areštavo 450 asmenų, žinomų esant Habasho grupės simpatikų. Areštuotų tarpe esą net Habasho giminių. Izraelyje gyvenančių arabų intelektualų delegacija išvyko į Ammaną pasibandyti įtikinti teroristus, kad paleistų visus įkaitus, Izraelio piliečių neišskiriant. Manoma, kad toji misija gali nepasisekti, nes habašiečių pyktis dabar jau nebeturi ribų. Jie gali visai beprotiškai nusikaltimų padaryti. Sekantis etapas jau gali vykti pagal Senąjį Įstatymą: akis už akį. Tai gali labai toli nuvesti.

JORDANO PADETIS LABAI SUNKI

Jo žemėje maža teroristų grupė sprogdino trijų valstybių lėktuvus, bet Jordano tankai, nors ir netoli lėktuvų bū-

— Ulbrichto Vokietijos vyriausybė įteikė prašymą UNESCO (J. Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija) priimti ją tos organizacijos nariu. Narius priima visuotinis susirinkimas.

— Sudane vėl susektas sąmokslas nuversti karinę vyriausybę. Areštuotas karininkų ir kareivių būrys. Ta proga suvalstybinta visa spauda ir vietinių žinių agentūros. Žinią skelbią Kairo radijas.

— Sovietų rašytojas Daniel, penkis metus nuteistas kalėti stovyklose ar kalėjimuose, paleistas be teisės apsigyventi Maskvoje. Nubaustas už režimui nepalankių knygų spausdinimą užsienyje.

— Pietinė Kalifornijos dalį stipriai papurtė žemės drebėjimas. Žmonių aukų nepastebėta, maži ir medžiaginiai nuostoliai, bet žmonėms išgąsčio būta pakankamai.

tėn tada, kada Lindsay viešai papeikė Leary už tai, kad policija negynusi hipių nuo statybų darbininkų, išėjusių apsiginti nuo jų užgauliojimų. Patrick Murphy New Yorko policijos tarnyboje yra buvęs 20 metų, paskutinius dešimtis mėnesius buvo Detroito policijos vadu.

dami, nedrįso piktadarių sudrausti.

Irakas neteisėtai laiko Jordano teritorijoje 18,000 kareivių ir nesutinka jų pervesti Jordano karinės vadovybės žinion, nors taip yra patvarkęs Arabų Lygos centrinis organas. Irakas ir ultimatumą įteikė karaliui Husseinui: Irako kariai rems ne Husseiną, bet teroristus.

Jordano vyriausybė pasiuntė notas JAV, Rusijai, Prancūzijai ir Anglijai, kad padėtų apsaugoti Jordano teises ir suverenumą. Kariškai skubos keliu gali padėti Husseinui tik Egiptas. Izraelis yra aiškiai pasakęs, kad įsimašys kariškai

Moroko naujas reformuotas parlamentas

Moroko karalius Hassan II, bandęs naują parlamento sudarymo sistemą.

Rabat. — Pirmąjį Moroko parlamentą karalius Hassanas II paleido 1965, nes partijų kovos buvo padariusios jį nedarbingu. Šiemet buvo parengta nauja konstitucija, kurią gyven-tojai patvirtino tiesioginiu visuotiniu balsavimu.

Ji numato 240 narių parlamentą, kurio 90 narių renkami tiesioginiu tautos balsavimu, gi likusius 150 išrenka penkis rinkimines kolegijas, kurias sudaro savivaldybinių organų, darbininkų ir profesinių organizacijų atstovai. Šiuo metu visi rinkimai jau baigti, naujasis parlamentas sesiją pradeda spalio mėn. Tai naujas konstitucinis bandymas, siekias sutramdyti nežabotą politinių grupių kovas, pamirštant visos bendruomenės bendrus reikalus.

Nuo vairo pavyrtytos viena su kita kovojusios politinės partijos organizavo rinkimų boikotą, bet 90 atstovų tiesioginiu, laisvu ir slaptu balsavimu renkant atėjo balsuoti 85.3 proc. turėjusių teisę balsuoti. Tą teisę turėjo 4.8 mil. gyventojų. Karalių remiančią grupę parlamente sudaro 219 atstovų. Rinkimai parodė, kad kraštutinės kairės ir kraštutinės dešinės itaka krašte yra žymiai sumažėjusi.

— Expo '70 Japonijoje uždaryta pereitą sekmadienį. Ją aplankė apie 65 milijonai žmonių, iš kurių 50 milijonų buvo patys japonai. Pajamos didesnės už išlaidas apie 30 mil. dol. Expo '67 Kanados Montrealyje turėjo 273.6 mil. dol.

prieš teroristus, jei jie bandytų pagrobti Jordano valdžią. Jei Rusija tokios krizės atveju liktų neutrali, turėdama, žinoma, užtikrinimą, kad Izraelis neprisijungs Jordano ir sugrįš prie derybų stalo taikos su arabais padaryti, tada viskas gali gerai pasibaigti.

IZRAELIS IR JAV

Washingtonas jau plačiai kalbama, kad Sovietų raketų pritraukimas arčiau prie Suez kanalo pakeitė jėgų santykį Izraelio nenaudai. Išvada aiški: reikia kuo skubiausiai suteikti Izraeliui karinę ir ūkinę pagalbą. Pirmoji suminėta suma yra 500 mil. dol. Senato užsienio reikalų komisijai reikalą išdėrenumą. Kariškai skubos keliu gali padėti Husseinui tik Egiptas. Izraelis yra aiškiai pasakęs, kad įsimašys kariškai

pinigais bus paskirti.

Izraelio premjerė Golda Meir atskrenda Amerikon, pasimatymas su prez. Nixonu numatytas rugsėjo 18. Vid. Rytų taikos ar karo iniciatyva vėl perėjo į Washingtono rankas, nes Maskva vis dar nedrįsta viešai pasakyti kuriuo keliu ji nori eiti.

Čekos-Gestapo metodai

Praga. — Visą savaitę pasivėlinusi Čekoslovakijos spaudos agentūra paskelbė, kad ryšium su okupacijos metinėmis buvo areštuota 6,217 asmenų ir konfiskuoti 263 įvairūs ginklai (net kulkosvaidžiai). Ir tai buvusi preventyvinė priemonė — kad „slapti manipulatoriai“ nepanaudotų „kriminalinių elementų“ kontrrevoliuciniams tikslams. Pernai minint pirmąsias okupacijos metines, žuvo penki asmenys, daugelyje vietų vyko demonstracijos.

Tokios daugybės žmonių areštavimas iš anksto reiškia, kad Čekoslovakijoje vėl grąžinti Čekos ir Gestapo sekimo metodai, kuriuos Dubčekas vyriausybė buvo išgyvendinusi.

Trys baletu artistai nebegrižo Rusijon

Kultūrinio bendradarbiavimo programą vykdančios Anglijos neseniai gastroliaivo Leningrado Kirovo baletas. Prieš pat gastrolijo pabaigą iš šokėjų tarpo pasitraukė Natalija Makarova, viena to baletu primadonų. Ji jau gavo leidimą pasilikti Anglijoje. Politiniais motyvais ji nesidangstė — ji tik norinti gyventi ir dirbti Vakaruose.

Su ta pačia baletu grupe 1961 m. Paryžiuje gastroliavo kitas jos žymus šokėjas Nurejevas, kuris proga tada pasinaudojo Rusijon nebegrižti. Jis dabar dirba Amerikoje ir Europoje su baletu grupėmis.

Kirovo vardu dabar vadinas baletas buvo įsteigtas Petrapily 1860 m. pačiam carui Aleksandrui II globojant. Jis tada vadinosi Marijinskų baletu ir greit tapo pasaulio garsenybe.

Moisejevo šokėjų grupė (jos buveinė Maskvoje) tuo pat metu gastroliavo Meksikoje, bet paskutinio spektaklio nebesužuko, nes pabėgo du šokėjai vyrai.

Prasidėjo J. Tautų jubiliejinė sesija Nesitikima Rytų-Vakarų viršūnių konferencijos

Jungt. Tautos. — Vakar prasidėjo Jungt. Tautų generalinės asamblėjos 25-ji sesija. Ji yra jubiliejinė, bet jubiliejinės iškilmės įvyks tik spalio mėn.

Iškilių rengimo komitetas, pernykščios sesijos nutarimą vykdydamas, kvietė atvykti valstybių galvas. Dalis prezidentų atvyks, daugumai valstybių atstovaus premjerai, kitos pasitenkins ir užsienio reikalų ministrų pasiuntimu.

Ryšium su tuo atsakingųjų politikų susitelkimu vienon vieton, būtų svajonių apie Keturių Didžiųjų galvų nors ir trumpą pasitarimą. Idėja priklauso gen. sekr. U Thant, kurs pasiūlęs prez. Nixonui, prez. Pompidou, britų premjerui Heath ir Sovietų premjerui Kosyginui susitikti pačiose Jungtinėse Tautose gen. sekr. skirtose patalpose 38 aukšte. Sumanytai pritarusi tik Prancūzija, ji atmetė Washingtonas ir Londonas todėl, kad tokiame pasitarime reikalingas ilgesnis pasirėmimas. Nematyta prasmės susitikti tik kontekste išgerti ir vakarienės suvalgyti.

Anglų spaudos jau rašoma, kad užsienio reik. min. atvyks į sesijos atidarymą, premjeras Heath dalyvaus jubiliejinėse iškilmėse, abudu susitiks su pre-

zidentu Nixonu, bet tikriausiai ta proga nebus rimtos Rytų-Vakarų viršūnių konferencijos.

Nors oficialiai dar neskelbta apie Kosyginą dalyvausimą ar nedalyvausimą, bet Maskvoje diplomatai žino, kad Maskva ir Washingtonas kalbasi dėl prez. Nixono ir Kosyginą susitikimo. Manoma, kad jubiliejaus šventės Kosyginas atvyks ir tada įvyks kur nors susitikimas su prez. Nixonu.

Kratas to susitikimo labiausiai reikalingas? Manoma, kad jis labai reikalingas Maskvai, nes ji negalinti vystyti savo naujosios Europos politikos pirma kai kurių klausimų neišsiaiškinusi su Washingtonu. Vienas tokių yra Europos saugumo konferencija, kurios Maskva tebenori, bet kuri neturės prasmės be Amerikos joje dalyvavimo. Gi kad ji galėtų dalyvauti, daug akmenų nuo kelio dar reikia pašalinti.

Maskvos-Washingtono kontaktai labai reikalingi ir Kinijos problemai kur nors padėti. Ypač ji opi Maskvai po to, kai Kinija tapo atominė valstybe ir ištrūko iš Maskvos replių. Manytina, kad Kosyginas šioje byloje, iš prez. Nixono rimtės, nes pagalbos neturėtų gauti, nes Kinija yra ne Washingtono, bet Maskvos rakšis.

Pekinas plečia santykius su pasauliu Premjeras lankys Europą, Afriką, Vidurinius Rytus

Hong Kongas. — Nors Brežnevą senesniai Kazachstaną sostinėn nuvykęs pasiūlė Pekinui taikos ranką, tačiau prie Kinijos sienų sutelkta Rusijos kari- nės galybė aiškiau sako, kad už tos rankos nėra nė draugystės nė nuosirdumo. Tai buvo vienas iš psichologinio karo momentų pasakyti kitiems, kad Rusija nieko blogo nerengia prieš Kiniją.

Pekino vyriausybė betgi geriau negu kas kitas žino, kad dėl Rusijos „patarėjai“ turėjo kraustyti iš Kinijos ir kodėl Maskva taip labai užsiterstinę tas pozicijas praradusi. Yra daug pagrindo manyti, kad ir 1966 m. pradėta „kultūrinė revoliucija“ vadinta audra turėjo sunaikinti ne kinų kultūrą, bet Rusijos agentų pradėtą organizuoti pentktąją koloną pačioje Kinijoje ir jos atstovybėse užsienioose. Šitą nuomonę, tur būt, ryškiausiai remia faktas, kad iš visų Kinijos atstovybių užsienioose vienu laiku buvo atšaukti visi vyresnieji pareigūnai, kitur tik sargai palikti.

Dabar jau Pekino vyriausybė tikriausiai yra apsisprendusi nebesiremti vien Maskva,

bet ieškoti santykių su visomis valstybėmis, kurios nori su ja diplomatinis santykius palaikyti. Visos turėtos užsienioose diplomatinės atstovybės jau yra gavusios naujų vadovų ir personalą. Tai naujai kryptčiai sustiprinti Rusijos įtaką susiaurinta Hanojuje, S. Korejos vadovybė vėl geruose santykiuose su Pekinu. Dabar tuo pačiu tikslu į didelę kelionę išvyksta pats premjeras Chou En-lai, kuris lankysis Europoje, Afrikoje ir Vid. Rytuose.

Manoma, kad keliauti pradės spalio pradžioje nuo Pakistano, kurs numatomas pirmąjį sustojimo vietą naujai organizuojamos Kinijos oro linijos lėktuvams Pekinas — Afrikos kontinentas. Iš Pakistano jau nupirkti tai linijai keturi britų gamybos lėktuvai.

Europoje tikriausiai lankys Prancūziją (jau turi pakvietimą), Rumuniją ir Albaniją. Afrikoje natūralu sustoti Zambijoje ir Tanzanijoje, su kuriais Pekinas senesniai pasirašė sutartis labai ilgai geležinkelio linijai praveisti ir jos statybai finansuoti. Kitos vizituosimos vietos tik spėjamos, bet jų tikriausiai bus daug daugiau.

Komunistai Burmoje tebetuko laimės

Rangoon. — Nuo pat nepriklausomybės gavimo 1948 metais centrinė Burmos vyriausybė susidūrė su dviejų grupių pasipriešinimu: komunistų partija ir burmiečiams etniškai nepriklausančiomis grupėmis, kurios sudaro apie 30 proc. krašto gyventojų. Visos tos grupės su pertraukomis ir šian dien tebeptarizauja, bandydamos daugiau autonomijos iš centro išgauti.

Burmos kompartija yra prokinška, naudoja anų grupių sukilimų ir ikišiol tebebando įsitvirtinti šiaurės rytų kampe prie Kinijos sienos taip, kad galėtų savarankiškai ir saugiai kontroliuoti gabalą teritorijos. Matyt, kad tokia yra kokio nors

slapto tikslo siekianti Pekino politika. Ginklai, pinigai, amunicija ir visos kitos reikalingos reikmenės ateina iš Kinijos, ten vyksta ir partizanų apmokymas. Šios vasaros pradžioje komunistai buvo pakilę dideliu susirėmimui su vyriausybės kariuomene, bet norimo tikslo nepasiekė, nors abi pusės turėjo daug aukų. Tuo pačiu metu vyriausybės kariuomenė buvo susiorganizavusi valyti nuo kitos partizanų grupės Irrawady upės deltą, todėl spėjama, kad komunistų puolimo tikslas buvo ta proga pasinaudoti savo laimėjimui užtikrinti. Kovoti su komunistų partizanais jų pasirinktoje vietoje labai sunku, nes ten kalnai ir sunkiai prieinamos džunglės.

Bažnyčia ir užmirštosios tautinės grupės Amerikoje

Metų pradžioje (Darbininkas balandžio 7) buvo priminta apie Nathan Glazer ir Daniel P. Moynihan knygą "Beyond the Melting Pot". Joje autoriai teigė, kad "puodas nebeveikia", sutirpinti nestengia.

Buvo tada priminti ir prezidento Nixono kovo 24 žodžiai, kuriais jis atmetė "tirpinimo" politiką, pasisakydamas už "atvirą, laisvą ir pluralistinę bendruomenę;... natūralu ir teisinga — sakė jis, — kad mes turime italų, ar airių, ar negrų, ar norvegų bendruomenes; natūralu ir teisinga, kad šių bendruomenių nariai jaučia priklausomybę grupei ir pasididžiavimą tai grupei priklausydami... Mes esam turtingesni dėl mūsų kultūros įvairovės".

Nefiesiogiai tie žodžiai reiškė nepasisekimą politikos tų liberalų, kurie turėjo iliuziją suvirinti baltuosius ir juoduosius, kad būtų išliedintas naujas vienodas amerikietis — bespalvis, beidėjis.

Katilo nepasisekimą iš naujo priminė ir pasisakė už naują Amerikos bendruomenės supratimą — už pluralistinę bendruomenės supratimą Amerikos vyskupų konferencijos įgaliotiniai: Msgr. George G. Higgins, direktorius miesto gyventojų reikalams, ir Msgr. Geno C. Baroni, direktorius miestinės pažangos programai. Jie tai priminė pareiškimu Darbo dienos proga, specialiai kreipdami dėmesį į baltųjų tautines, jų vadinamas etnines, grupes.

ISIKALBETA KLAIDA:

Pareiškimu monsinjorai sakė, kad ilgą laiką gyventa mintimi, jog etniniai skirtumai nesanti šiame krašte jokia problema; jog europiniai imigrantai jau sutirpę ir virtę vienoda vidurine klase. Mes išsikalbėjome — sakoma pareiškimu, — kad mūsų visuomenė tesiskirsto iš esmės į baltuosius ir juoduosius, dar šiek tiek atsižvelgiant į indėnus ir Amerikos meksikiečius. Didžioji baltųjų dalis — buvo sakoma — yra vieniša masė be jokių tarpusavio skirtumų ir be savų specialių problemų.

Tokis baltosios etninės darbo klasės ignoravimas gresia katastrofiškais rezultatais. Apie tuos rezultatus užsimena kitoj vietoj: tai etninių grupių nutolimas (alienation) nuo amerikienės bendruomenės, o tos grupės sudaro didžiąją darbo klasės dalį.

ATVIRA TIKROVĖ:

Monsinjorų pareiškimas atsisako nuo anos iliuzijos. Jie realiai mato, kad "pirma, antra ir trečia didžiųjų imigrantinių grupių generacijos daugeliu būdų yra išlaikę skirtingą etninį charakterį". Mato "didžiųjų miestų bendruomenę aiškias airių, prancūzų, lenkų, slavų, italų, sirų, vokiečių, žydų enklaves". Etnines grupes vertina kaip "socialinį aktyvą, nes jis užtikrina saugumą ir pastovumą šiai mūsų visuomenės daliai".

Tirpinimo katilas tautinių grupių nesutirpino. Bet jos tebeignoruojamos, o turėtų laukti valstybės ir Bažnyčios paramos Amerikos socialinei taikos gerovei, — sako Amerikos vyskupų konferencijos atstovai.

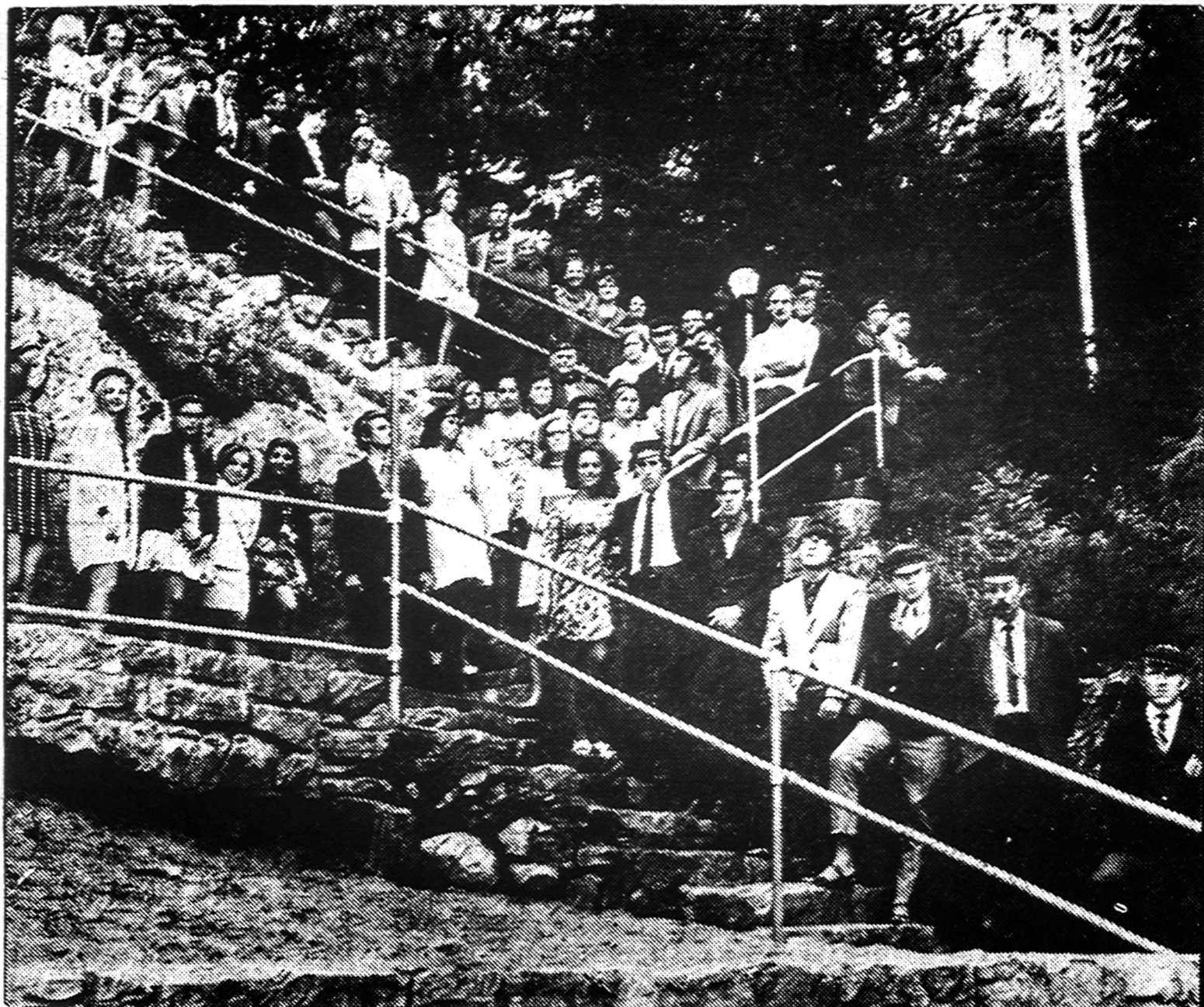
Pareiškimas taria, kad akademinės ir vyriausybės įstaigos yra jau išitikinę, jog Amerikos bendruomenė — pluralistinė kultūrinio atžvilgiu. Viešosios ir privatinės įstaigos, skirtos Amerikos miestams, gerinti, savo programose apie skurdą, butus, rasines nesantikas, mokyklas, sveikatos reikalus lig šiol daugiausia ignoravo "baltąją darbo klasę". O tai klaida, nes tie "europinių imigrantų vaikai ir vaikaičiai" yra "pagrindinė darbo jėga daugumoje pramonės miestų, kasyklų ir gamybos centrų". Ir jie turi savų problemų.

JŲ YPATINGA PADETIS:

Pareiškimas atmeta kaltinimą, kad tarp baltųjų etninių grupių esą "rasistų atstovai". Pripažįsta pareiškimas, kad rasinė įtampa kyla dažniau tarp baltųjų etninių grupių ir juodųjų. Bet tai dėl to, kad biznio atstovai ir aukštesnės klasės žmonės iš miestų pasitraukė, pabėgę į priemiesčius ir ten

nesusitinka su juodaisiais. O etninių grupių gyventojai yra pasilikę rasinio susitikimo riboje.

Gyvendami juodųjų kaimynystėje, jie verti paramos jų problemom kaip ir jų nebeliejant kaimynai. Ir sugyvenimo ("koalicijos") tarp juodųjų, portorikiečių, meksikiečių ir baltųjų etninių grupių negali būti, kol baltosios etninės grupės nesusilauks palankaus dėmesio iš vyriausybės, iš fondų, universitetų, bažnyčių.

Korp. Neo Lithuanian stovykla įvyko rugpjūčio 30 - rugsėjo 6 Blue Water Manor, Diamond Point, N.Y. čia matome stovyklautojus ant laiptų į ežerą. — Nuotr. V. Maželis

L. Bendruomenės Taryba Chicagoj, valdyba—Philadelphijoje

SPAUDA

Drauge rugsėjo 2, 4 ir 8 Vytautas Kamantas siūlo pertvarkyti JAV L. Bendruomenės įstatus taip, kad būtų sustiprinta visos tarybos galia vietoj dabar "dirbtinai iškeltos prezidento galios". Taryba turėtų dirbti pasidalinusi komisijom. Rinkimam turėtų būti sudarytos nuolatinės taisyklės vietoj dabartinės praktikos sudarinėti taisyklės kiekvieniem rinkimam. Įstatam paruošti naujoji taryba turėtų skirti naują komisiją Detroito ar Chicagoje, ir "komisija turėtų per metus laiko atlikti savo darbą".

JAV Bendruomenės organus siūlo paskirstyti taip: VI tarybos prezidiumas turėtų būti Chicagoje ("kur yra apie trečdalis tarybos narių"), Detroito ar Clevelande; centro valdyba turėtų būti keliama "iš Chicago ir rytų pusę. Galima būtų žvelgti į Philadelphiją, kuri gražiai užsirekomendavo naujų veiklos formų įgyvendinimui ir turi daugelį gerų bendruomenininkų", garbės teisma siūlo sudaryti Detroito ar Clevelande. Autorius stipriai reikią nepasitikėjimą New Yorku.

Dėl švietimo tarybos: "Būtų gera, kad buvusi švietimo taryba galėtų tęsti pradėtus darbus. Jai tik reikia didesnio dėmesio, tinkamesnio įvertinimo ir visų LB organų talkos".

Prieauglio klausimas

T. Žiburių vedamajame Pr. G. rugsėjo 3 ryšium su L. K. M. Akademijos suvažiavimu rašo: "Akademijos vadovybė neturėtų pamiršti... savo prieauglio ruošimo. Dabar dejuojame, kad yra žmonių, bet nėra pinigų moksliniams darbams. Netrukus dejuosime, kad yra pinigų, bet nėra žmonių. Iki šiol nebuvo girdėti apie kokį nors planą šioje srityje, nei apie lėšų telkimą tam reikalui".

Kiek ir kuo domisi lietuviai gydytojais

Lietuvių Gydytojų Biuletenis 1970 liepos-rugsėjo nr. pranešė išsuntinėjęs skaitytajam anketas, teiraudamasis jų nuomonės apie biuletinį. Lietuviam gydytojui išsiųsta 490 anketų, atsakė 40.

"Norėčiau padaryti vieną įdomią pastabą — rašo redaktorė dr. M. Budrienė — kad iš atsakiusių anketas buvo labai nedaug mūsų didžiųjų visuomenės veikėjų, "politinių veiknių", visi atsakiusieji buvo ramūs, tylūs Biuletenio skaity-

tojai... Dešimt procentų lietuvių gydytojų negali sudaryti visuotinos nuomonės, tačiau liksieji 90 proc. arba visai nesidomi lietuviškais klausimais arba užimti kitais darbais neturi laiko mūsų Sąjungos reikaliais".

Iš atsakymų matyti, kad skaitytajai daugiausia domisi "kronika", toliau eina "žinios apie dabartinę Lietuvą", vedamasis, "atsiminimai apie nepriklausomą Lietuvą". Ko labiausiai neskaito, tai "moterų kampelio", toliau "dantų gydytojų skyrius", "Lietuvos medicinos istorijos", "Naujausių vaistų Amerikoje".

Pareiškimas, tariamas Amerikos vyskupų vardu, sveikintinas kaip aiškus posūkis Vatikano II susirinkimo dvasios kryptimi.

Iš jo darytina ir praktiški išvada.

LIETUVOJE

GINTARO MENAS

Dekoratyvinė dailė, ypač gintaro dirbiniai svarstomi okupuotos Lietuvos spaudoje. "Literatūros ir Mene" (nr. 25) teigiama, kad apdorojant gintarą, "jau beveik išgyvendinta neskoningo tekinimo, skutimo bei šlifavimo praktika, kai buvo siekiama natūralistinio mineralo panašumo ir gėlės lapų ar žiedų, uogų kekę ar grybų. Baigėsi taip pat beatodairiška gintaro piauštymo epidemija".

Atsikleista tai, kad gintaro metalo dirbiniuose, ypač papuošaluose ryškėja nauja tendencija — vis daugiau juose naudojamas metalas (bronzas, melchioras, geležis, varis, sidabras). Atrandama ir kai kurių neigiamybių: pažymėta, kad daugelis liaudies menininkų visiškai nebepaiso, kad kūrinys būtų meniškai užbaigtas... ypač neįjauki žiūrėti į, lyg

JŲ REIKALU SIŪLO:

Vardan Amerikos miestų ir jų gyventojų sugyvenimo pareiškimas siūlo:

1) Daugiau informuoti apie baltųjų tautinių bendruomenių socialines, ūkines, kultūrinės problemas.

2) Tautinės bendruomenės turi būti aprūpintos informacija ir parama, reikalinga socialinei, kultūrinei ir ūkinei jų bendruomenės pažangai.

3) Mokslo žmonės, bendradarbiaudami su bendruomenių vadais, turi padėti sudaryti programas etninėm (juodųjų, rudųjų, baltųjų) studijom mokyklose, privatinėse bei viešosiose.

Tarp eilės kitų siūlymų yra skatinimas atitaisyti informacijos priemonių daromą neteisybę, nes jose stereotipinės etninių grupių nušvietimas dažniau yra neigiamas. "Informacijos priemonių lojalus ir tikslus informavimas apie baltosios darbo klasės problemas yra svarbus žingsnis sulaukyti jiems nuo atitolimo (alienation)".

BAŽNYČIOS PARAMA:

Pabrėždami "naują Amerikos bendruomenės su pluralistine kultūra ir su lygiu visų grupių respektu supratimą", pabrėždami taip pat, kad baltųjų etninių grupių nariai daugiausia yra susiorganizavę prie bažnyčių, pareiškimo autoriai taria, ką galėtų padaryti Bažnyčia.

"Parapijos kunigas turi nepamainomą vaidmenį rodyti iniciatyvą bendradarbiaujant su įvairiom mažumų ir etninėm grupėm".

Parapijos kunigo vaidmuo būtų:

a) Pamokyti etnines grupes respektuoti savos kultūros geriausias vertybes.

b) Pamokyti tas grupes respektuoti laisvą ir atvirą bendruomenę, kurioje visos grupės yra lygiai pagerbiamos.

c) Paskatinti tarp amerikiečių tarptautinį vieni kitų pažinimą, panaudojant tai, kad etninės grupės turi ryšius su savo giminėm visame pasaulyje.

"Katalikų Bažnyčia, jos dvasininkai ir pasauliečiai, turi daugiau nei bet kada padėti plačiom katalikų etninėm kolonijom mūsų miestuose vykdyti jų socialines, ekonomines, kultūrinės programas, kurios atstatytų taiką, teisingumą ir socialinę santarvę miestinėje Amerikoje, kuri yra labiausiai etniškai ir kultūriškai pluralistinė pasaulyje".

Pareiškimas, tariamas Amerikos vyskupų vardu, sveikintinas kaip aiškus posūkis Vatikano II susirinkimo dvasios kryptimi.

Iš jo darytina ir praktiški išvada.

epidemija, paplitusias "šakes", vadinamas žvakidėmis, kurios esančios vertos kerėplų vardo. Pasirodo, bent tokių gintaro "žvakidžių" srity lietuvių aiškiai pralenkia latviai. (Elta)

Iš Vilniaus aerouosto į pajūrį, kaip skelbia Tiesa liepos 8, išskrenda 25 keleiviniai lėktuvai: iš jų vienuolika skrenda į Klaipėdą ir keturiolika į Palangą. Vasaros metu kasdien iš Vilniaus į pajūrį išskrenda 1,500-2,000 keleivių.

Vengrijoje viesėjo okup. Lietuvos rašytojų sąjungos pirmin. A. Bieliauskas. Jo "Kau-no romanai" Vengrijoje buvo išleisti 1969 m., šiais metais bus išleisti ir vengrų kalba išversti K. Donelaičio "Metai". Be to, vengrai šiuo metu sudarinėja lietuvių poezijos antologiją ir rengiasi išleisti M. Sluckio romaną "Uostas mano — neramus". Vilniuje žadama išleisti vengrų rašytojų poezijos ir prozos kūrinius. (E.)

SPARTA — Rašomos mašinės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvių advokatas — 80-30% Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421; telef. 296-2060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.). Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public, 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance, Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baidų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421. VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami poilaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakyms vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special prices for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suklems. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTGL, 360 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PHILADELPHIA, PA. — Voice of the Amber Coast — sekmadieniais 4 val. popiet. WIBF — 103.9 FM. Veda G. Mironas ir A. Mažeika, 11 Wickham Lane, Hightstown, N.J. 08520. Tel. (609) 448-4475

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCME-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programov. ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford Rd., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 823-3779.

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

NEW YORK

CHICAGO

LITAS

INVESTING CO. INC.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, aktyvų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

Litas Investing Co., Inc.

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. 212-441-6799

2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629

Tel. 312-476-2242

LIETUVIŲ KANKINIŲ KOPLYČIA

SV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE

JAU DEDIKUOTA

Jos įrengimo išlaidos dar reikalingos jūsų aukos. Įamžinkite save ir savuosius šio paminklo kūrėjus skaičiuje.

Savo auką siųskite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701 West 68th Street

Chicago, Ill. 60629

DARBININKAS

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS
Pulいたed semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsniai ir korespondencijos redaguojamos savo nuostata. Nenaudoti straipsniai
sągomi ir grafiniai autoriams grąžinti. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Lietuva susilaukė didelio dėmesio muzikos srityje

Valterio Banaičio praneši-
mas apie "Lietuvių muzikos is-
toriją" Lietuvių studijų savi-
tėje Vokietijoje. Santrauką pa-
ruošė J. Lukošius.

PIRMOSIOS ŽINIOS

Pirmąsias žinias (ne gaidas)
apie lietuvių, prūsų ir latvių
muziką perdavė anglo-saksų
jūrininkas Wulfstanas savo ke-
lionių ir Pabaltijį aprašymuo-
se 871-901. Iš jų daroma išva-
da, kad pirmoji lietuvių profesio-
nalinė muzika buvo kultinio
pobūdžio. Lietuviai, kaip ma-
ža kitų tautų, skyrė ir skiria
giesmę nuo dainos. Manoma,
jog mūsų sutartinės yra lieka-
na senovės kultūrojo giedoji-
mo.

Idomu, kad mes, turėdami
gan karingą praeitį, neturime
karžygių epo. Lietuviai karo ne-
garbina: jiems karas yra nelai-
mė. Todėl ir lietuvių kovų su
kryžiuočiais laikotarpis toniš-
kai nėra dokumentuotas.

Profesinės muzikos Lietuvo-
je atsiradimas pradėtas doku-

mentuoti tik nuo antrojo krikš-
čionybės įvedimo XIV amž. ga-
le. Pradėtos steigti bažnytinio
giedojimo kapelos, giedorių
mokyklos. Pažymėtina, jog lie-
tuvių religinėje muzikoje neuž-
tinkame pravoslavino giedoji-
mo įtakos.

XV šimt. pradžioje ordino
magistras Ulrich von Jungin-
gen padovanojo Onai Vytautie-
nei klavikordą ir portatyvinius
vargonus. Tai pirmoji žinia
apie vakarietiško muzikos inst-
rumentų atsiradimą Lietuvoje.
Tame pat šimtmety kai kuriose
Lietuvos bažnyčiose statomi
vargonai. XV-XVI a. Lietuvos
kunigaikščiai bei didikai
laiko 80-100 žmonių dvaro ka-
pelas. Čaras Ivanas Vilniuje pa-
sitinkamas iškilmingu orkestro
koncertu.

XVI a. — bažnytinės muzi-
kos aukso — amžius rado at-
garsį ir Lietuvoje. Vilniuje ži-
nomos dvi giedojimo mokyk-
los — prie Sv. Jono bažny-
čios ir prie katedros. Kara-
liaus vokalinėje kapeloje užtin-
kame giedančių lietuvių. Lietu-

vai groja Zygmanto Vazos
"Lietuviškoje kapeloje" Gardi-
ne. Yra vargonininkų lietuvių.

Reformacijos ir kontrrefor-
macijos metu muzika išgyvena
savotišką supasaulėjimą. 1547
Karaliaučiuje išleisto *Mažvydo*
katekizmo priede randame 11
giesmių su gaidomis. 1566
Baltramiejus Vilentas Maž. Lie-
tuvoje paruošia pirmąjį lietu-
višką giesmyną. 1589 pasiro-
do *Bretkės-Bretkūno* "Gies-
mės duchaunos" ir "Kanciona-
las". Vilniaus universitete dė-
stoma ir muzika. 1595 *Myk-
Daukša* išleidžia katekizmą su
giesmėmis, 1596 — *Petkevi-
čius* reformatų katekizmą su
giesmėmis. Tuo pat laiku iš-
garsėja Lietuvos vargonų meis-
trai.

Pirmasis lietuvių liaudies in-
strumentas buvo ilgos medi-
nės triušos. Radvilai savo her-
be turėjo 3 trimitus — ragus.
XVI a. pabaigoje išgarsėja Lie-
tuvos-Lenkijos kavalerijos mu-
zika. Kai lenkų-lietuvių kariuo-
menė su Netikro Dimitro pagal-
ba užėmė Maskvą, jos gyvento-

jus sužavėjo trimių orkestro
muzika bei koncertai.

XVII ŠIMTMETIS

— barokinės muzikos amžius.
Smuikus iš lietuviško medžio
dirba Baltazaras Dankvartas.
Jo vaikaitis taip pat dirba
smuikus. Toli už krašto ribų
išgarsėja liutinininkas (plg. liut-
nia, die Laute, the lute) Kazi-
mieras Stanislovas Rudomina.
Plačiai buvo žinomas jo veika-
las "Das Dusiacki (Dusetiško)
Buch".

1634 Karaliaučiaus universi-
teto studentas *Bridžius Ged-
kantas* pirmą kartą gaidomis
užrašė lietuvių liaudies dainos
melodiją. 1636 Vilniuje pasta-
toma Marco Schacchi opera
"Elenos pagrobimas", 1664 —
"Andromeda". Tiek Vilniuje,
tiek didikų dvaruose susikuria
pastovūs operos teatrai. Atsi-
randa muzikų kūrėjų. Susifor-
muoja muzikologijos mokslas.
Tarptautinio masto eruditas Ze-
maičių jėzuitas *Zygmantas*
Liauksminas 1667 išleidžia tri-
jų dalių muzikos mokslo kur-
są. Vilniaus akademija daro į-

taką rytams — pravoslavų Baž-
nyčios muzikai. Ukrainietis Ni-
kolaj Pavlovič Dileckij 1675
Vilniuje išleidžia "Muzikinę
gramatiką", kuri papildyta iš-
verčiama į rusų kalbą ir su-
daro pagrindą vėlesnei orto-
doksų pravoslavų bažnytinio
giedojimo reformai.

XVIII AMŽIUS

baigiasi barokinės muzikos epo-
cha, įsigali rokoko stilius, kuris
pereina į klasiką. Lietuvių liau-
dies dainomis susidomi vokie-
čių didieji — *Lessing, Goethe,
Herder, Kant*. Rytprūsioje gy-
vena ir kuria *Kr. Donelaitis*.
Jis dirba muzikos instrumen-
tus, pats jais groja ir, atrodo,
komponuoja. Lietuvoje Radvil-
ų ir Oginskių šeimos remia
bažnytinę bei instrumentinę
muziką, *Tyzenhousenai* — ba-
letą, *Slonimas, Nesvyžius* ir iš
dalies *Baltstogė* garsėja kaip
meno centrai. Išsilauko ir Vil-
nius, kaip muzikos centras. Iš-
kyla tokie vardai, kaip *Andrius*
Sichra (laikomas septynstygės
"rusiškos" gitaros išradėju),
simfoninės muzikos kūrėjas
Antanas Milvydas (viena simf.
"Apie vargus žmonių Rusi-
jos"), operų kūrėjas didysis het-
monas *Mikalojus Kazimieras*
Oginskis. Vilniaus meistras sta-
to vargonus visuose rytuose.
Kleofas Oginskis, emigrantas,
išgarsėjo savo polonezais (At-
sisveikinimas su tėvyne). Jis
laikomas lenkų himno "Ješčė
Polska nezygnela" autoriumi.

XVIII-XIX amž. savaraję pa-
žymėtini du Radvilai kompozito-
riai. Kunigaikštis *Motiejus*
Radvila yra pirmos lenkų ope-
retės "Agatka" libretto auto-
rius (pastatyta Nesvyžiuje). *An-
tanas Henrikas Radvila* buvo
stiprus kompozitorius, daini-
ninkas, violončelistas ir, gy-
vendamas Berlyne, pagarsėjęs
muzikos mecenatas. Daugelis to
meto garsių kompozitorių,
kaip Beethoven, Chopin, Felix
Mendelssohn-Bartholds ir kit.
dedikavo jam savo kūrinius.

Motiejus Radvila 1782 į Nes-
vyžių atsikviečia garsųjį Hol-
landą, kuris 1803 tampa Vil-
niaus universiteto muzikos ka-
tedros vedėju. Tai buvo viena
pirmųjų muzikologijos kated-
rų tuometinėje Europoje. Hol-
landas Vilniuje išleido savo tri-
jų dalių "Akademinių traktatų
apie tikrąjį muzikos meną".

(mukelta į 5 psl.)

Pradžiai nedaug ko reikia

Kalbėjosi du žmonės apie
lietuviškos parapijos likimą.
Vienas jų buvo daugel prity-
ręs, kaip eilė realių sumany-
mų lieka lyg balsas tyruose.
Kitas entuziastas, nepraradęs
pasiryžimo ir tyrus prašaukti.

Pirmasis iš lietuviškos parapi-
jos likimą žiūrėjo pro tamšiuo-
sios akinus, antrasis — pro
ružavuosius.

*

— Lietuviška parapija —
kalbėjo pirmasis — kaip ma-
tai, čia baigiasi. Parapija iš-
liks, bet ji bus nebelietuviška,
nes lankytojų išretėjo. Ne tik
dėl to, kad parapičiai išsi-
sklaidė ir priemiesčius. Parapi-
ja pritraukia ne tik pamaldom.
Nors išsisklaidė, bet jie susi-
rinkdavo į kultūrinius rengi-
nius, kurie būdavo parapijos
salėje.

Pirmas parapijos nykimo
ženklas buvo salės netekimas.
Tada lietuvių porengiai nuo
šios parapijos nusisuko į kitos
lietuviškos parapijos ar į ne-
lietuvių parapijų sales.

Vaisiai — parapijos bažny-
čia, kuri prieš porą dešimčių
metų buvo pilnutėlė, dabar iš-
tuštėjo — iki puštutės. Para-
pija dar traukė dalį lietuvių,
kurie vežė savo vaikus į šeš-
tadieninę mokyklą. Mokyklai
pasirinkus patogesnę vietą, ir
tas ryšys su parapija atsipa-
laiduoja. Tai antras ženklas.

Kas bus lemiamas ženklas,
tamsus ženklas, kada parapija
nustos buvus lietuviška — o
tai bus neišvengiama, nes erd-
vė tuštumos nemėgsta.

— Kalbėčiau apie šviesų
ženklą, kuris stiprintų parapi-
jos lietuvišką charakterį, — kal-
bėjo antrasis. — O jį sustip-
rinti galima. Ir tai priklauso
nuo parapičių, nuo pasaulie-
čių. Jų rolė pagal Vatikano II
susirinkimo dvasią ir nutari-
mus parapijos reikalais rūpintis
ir dalyvauti jos tvarkyme per
savo rinktą parapijos tarybą.

Kalbėta buvo apie salę ir pa-
talpas mokyklai. Dabar tai jau

ir parapičių reikalas. Jų rei-
kalas kalbėtis su klebonu, o,
jei reikia, ir su vyskupu.

— Teoriškai taip. Tik jeigu
žmonės pripratę būti pasyvūs
parapijos likime... jeigu pri-
pratę visą iniciatyvą matyti
klebono rankose... jeigu nė-
ra tokių narsuolių, kurie pa-
tys imtųsi iniciatyvos?

— Jeigu žmonės nenori ar
nesugeba pasinaudoti dabar
jiems skirtomis teisėmis, tai jau jų
kaltė. Bet kodėl atsirado tokių
Detroitie, kurie ne tik sudarė
parapijos tarybą, bet drįso su
savo nusistatymais eiti ir pas
kleboną ir pas arkivyskupą ir
padarė savo? Ir jei tokių čia
bus, kodėl lietuviška parapija
negali atgyti? Atgyti toje pat
vietoje, o jei reikės, surasti
jai vietą ir kitur!

Pasauliečiai dabar labiau at-
sakingi už žingsnius, kurie duo-
tų parapijai naujo kraujo.

*

Nelauktas buvo pirmas švie-
sus žingsnis. Vieną sekmadienį
ta pati bažnyčia buvo apy-
pilnė. Pirmose eilėse sėdėjo
šeštadieninės mokyklos moki-
niai, mokytojai ir jų tėvai.

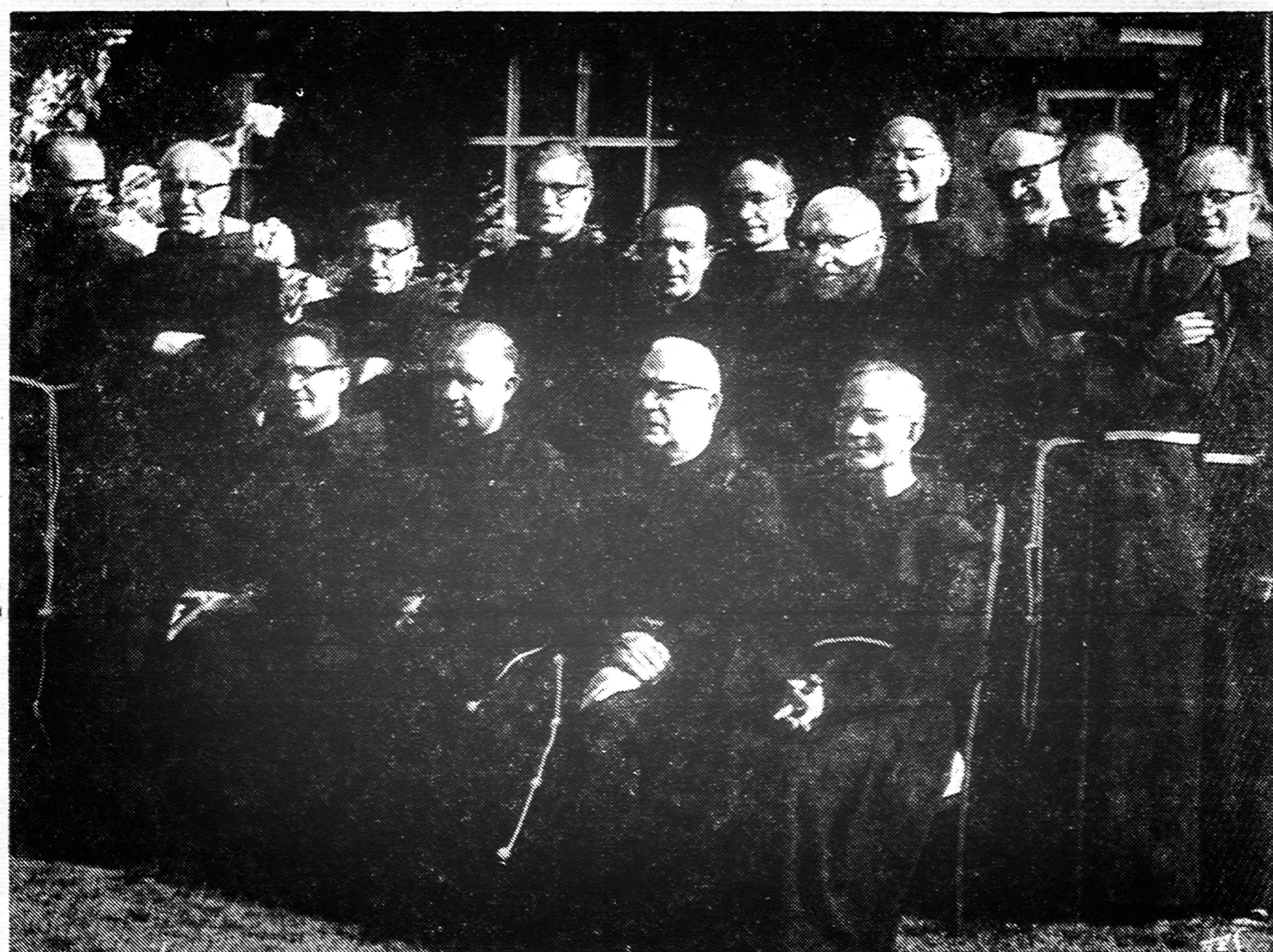
Tai buvo nauji bažnyčios
lankytojai — atžalynas, kuris
leidžia labiau žiūrėti pro ruža-
vus akinus.

Tik vėl juodas klausimas: ar
tėvai ištesės tai aukai ir kitą
sekmadienį, trečią, per visus
metus? Ištesėti jie jaustųsi pa-
skatinti, jei atnaujintų lanky-
mąsi ir tie, kurie vaikų mo-
kykloje neturi.

Tai būtų jų solidarumo žen-
klas. Ar jis asmeniškai atlikti la-
bai sunku? Pora valandų. Per
visą savaitę.

Tiek nedaug iš manęs, iš ta-
vęs tereikia, o bendruomenei
tai būtų svarbiau už jausmin-
gas kalbas apie ištikimybę tė-
vynei.

Po pirmo tokio šviesaus
ženklų parapijai atgyti gal at-
eiti kiti, kuriuos minėjo anas
pokalbio dalyvis su ružavais
akiniais.

Pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte, Maine, rugpjūčio 29 lankėsi iš Romos vicegenerolas T. Angelicus Lezzeri (pirmoje eilėje antras iš dešinės). Kairėje — naujasis provincijos Tėv. Jurgis Gailiūšis, O.F.M., dešinėje — buv. provincijos Tėv. Leonardas Andrieus, O.F.M.

MIKALOJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(24)

Minėtas karališkių valsčius So-
siai mokėjo pinigais sykiu už
visą valsčių ir pertai nuo rek-
rūtų gaudymo buvo laisvi.
Trečias būdas — pasitiekti ba-
jorystės popierius. Ejo gandai,
kad Kaune, ant Žaliojo kalno,
gyvenęs raštininkas, kuris užsi-
ima padirbimu bajorystę bet
kam už pinigus. Žmogus, imo-
kėjęs raštininkui pinigus, gau-
na vadinamus bajorystės popie-
rius; bet ar tie popieriai geri ar
prasti, numanyti negali; ir jei-
gu jam kas pasako: "Tavo blo-
gi popieriai", žmogų apima di-
džiausias nuliūdymas, nes pa-
taisyti reikala nėra jokios prie-
monės. Ir po šiai dienai, jeigu
reikalas nenutinka, sakoma:
"Blogi popieriai". Mirus jau-
nam bajorui su tikra bajoryste,
buvo patogumas jo popieriais
kitam, nebajorui, pasivadinti
jo pavardę ir tapti bajoru.
Tuom išsigelbėdavo nuo rekru-
tų.

Is anos gadyinės išliko pasa-
kojimas mūsų kaimoje.

Varė būrį rekrūtų iš Rasei-
nių į Vilnių. (Tada Vilnius bu-
vo gubernijos miestas, ne Kau-
nas.) Varė per mišką, ir čia su
jais susigretino raitas žmogus.

Kiek pajodus, vienas rekrutas į-
sikabino arkliui į uodegą, su-
drožė lazda per šoną, ir visas
trejetas dingo miške. Vytis jų
nemėginta: tie žmonės turi ar-
klį, arklys vieną jų neša, kita
velka, o pėsčias žmogus jų ne-
pavysi. Tie žmonės buvo du
broliai. Po kiek laiko kličvai-
tis (paskiau tas pats vadinosi
uredninkas) su desetininkais
atėjo į jų namus kratyti. Pa-
bėgėlis buvo namie. Žiemos
metu ne kur nubėgsi: sniegas
— dideli pėdsakai. Kieme buvo
rogės su lubnelėmis: jis po to-
mis rogėmis ir pasivožė. Vy-
resnysis brolis, lyg nieko neži-
nodamas, plėšia palopus nuo tų
rogių.

— Pas tave laikosi pabėgė-
lis rekrutas, — sako kličvai-
tis.

— Ieškokite. Jei raste, tai
jūsų.

Visur išieškojo, niekur nesu-
rado, o duota žinia, kad jis čia,
namie.

Yra žinia, kaip mūsų darbi-
ninkas Kasparas išliko nuo
rekrūtų. Dabar jam keturiasde-
šimt metų su viršum, ir jis jau
kariuomenės nebijo. Jaunesnis
būdamas, taip pat kaip kiti
slaptėsi ir dabojo. Vieną sykį,
jam tarnaujant pas kokį
ūkininką, atvažiuo ir apsinak-
vojo iš Dotnuvos bernardinų
vienuolyno kvestorius (taip va-
dinosi vienuolyno aukų rinki-
kas). Kvestorius pavardė Bla-
ziejus (gali būti, Bložė). Nebu-
vo jis tikras kunigas nei tik-
ras vienuolis, tikti vienuoly-
no tarnas ir darbininkas; eida-
vo į bažnyčią drauge su vie-
nuoliais kalbėti poterių; greta
su jais sėdėdavo poterių ir mel-
džiantis dėvėdavo vienuolio
drabužius. Eidamas prie darbo,
tuos drabužius nusivilkdavo.
Tokių buvo vienuolyne keli, ir
jie vadinosi "braciškais". Kas-
paras sušneko su Blažiejumi
apie savo bailių padėtį. Į tai
Blažiejus:

— Sinau mano, eik tu į
mūsų šventą vienuolyną, ir
globoje švento Pranciškaus tau
plaukas nuo galvos nenukris.
Gyvenk pas mus ir Dievą gar-
bink.

Po kelių dienų Kasparas, su-
dėjęs savo daiktus į skrynėlę
ir užrakinę, atsisveikino su še-
imininku ir išėjo naktį, nesaky-

damas, kur einas. Dotnuvoje
Kasparas atsidūrė kaip kitame
sviete, pats savęs nepažįsta:
jis bernardinu rūbais apvil-
kęs greta Blažiejaus sėdi baž-
nyčioje ant suolo su visais ku-
nigais ir klausosi jų poterių
kalbėjimo. Po pamaldų nusi-
velka zokono drabužius ir ser-
mėguotas eina vienuolyno apy-
kvi. Jam linksma ir ramu,
apie rekrūtų gaudymą čia nie-
kas nė žinoti nežino. Pamegęs
vienuolyną, išbuvo pusę metų;
antrais metais, per Kalėdas, su-
grįžo pas savo paliktą šeimi-
ninką. Parėjo atsigavęs, ne tas
žmogus. Klausiamas, kur bu-
vęs, sakėdavos buvęs Pranciū-
joje. Reikalaujant sakėdavo
pranciūzišką žodžius: "paura-
piš", "jadlamarana".

Taip Kasparas kas metai pa-
vojingame laike slėpėsi vienuo-
lyne, lyg žvirblis nusisėręs lin-
dėjo žabuose. Prigimtis reika-
lauja savo: Kasparas, kaimoje
gimęs ir užaugęs, negali be kai-
mos pabūti. Pabuvęs per rudenį
mūriname vienuolyne, pasi-
lėgdavo dūminės gryčios ir pa-
leidavo kasmet į kaimą. Toliau
Kasparas apseno, laikai pakry-
po geryn, rinkimas vyrų į ka-
riuomenę nustojo ano nežmo-
niškumo, ir Kasparui nebuvo
reikalo slaptystis vienuoly-
ne, galėjo ramiai tarnauti pas
ūkininką, godojamas ir patiki-
mas.

Vienuolynas žmogui paliko
savo žymę: Kasparo skrynėlė-
je buvo baltas virvelė su stam-
biais mazgais — tai bernardi-
nų juosta. Sakydavo, mirda-
mas prašysias, kad gulintįjį ant
lentos taja juostele sujuostų.

Su liūdesiu reikia paminėti,
kad vaitams ir staršinoms ne-
buvo rūpestio surasti žmonių,
kurie gaudytų rekrutus, ristių
ir rakintų į geležinius pančius:
tam darbui nepritrūkdavo sa-
vanorių ir mėgėjų. Nueiti į
kokią gryčią, paimti ir risti ne-
kaltą, nesipriešinantį jaunuolį,
lyg avinėlių aukai, girdėti klyk-
mą moterų ir mažų, matyti mir-
tiną nuliūdimą vyrų — tai pe-
nas budeliui, tai taurė stipraus
gėralo jo ištroškusiai sielai.
Kas nemato įsikūnijusios piktų-
bės, galėjo ją pamatyti gaudan-
čiuose rekrutus žmonėse. Sian-
die kariuomenės rinkimas apsi-
eina be budelių, o šiems atsi-
sirdo naujų įstaigų, kurios be
budelių neapsieina, — jie ten
ir sulindę. Tai žvalgybos.

Ziauriausias rekrūtų gaudy-
mas buvo 1855 metais. Tada
pranciūzai, anglai ir turkai ap-
gulė Sevastopolį. Rusų kariuo-
menei papildyti rekrutai buvo
gaudomi ištisus metus be trū-
kio, nė kiek nežūrėjo į amžių
ir sveikatos trūkumus. Buvo at-
sitikimų, kad, nuvežus į Kau-
ną neuztektiną skaičių rekrūtų,
buvo paimti ir patys "zdauč-
kai", tie žmonės, kurie padėjo
staršinai atvežti rekrutus. Po

Sevastopolio karo trejus metus
visai neėmė rekrūtų. Paskiau,
kad ir ėmė, bet ne po daug, o
atėjus 1863 metų buntmečiui,
dvejus metus pagrečiui vėl ne-
ėmė. Toliau visi valstiečiai,
"krestjanai", poniškiai ir kara-
liškiai, buvo surašyti į vieną
valsčių, valdomą taikos tarp-
ninko, ir čia rekrūtų rinkimas
buvo žmoniškesnis. Atvažiuoda-
vo į valsčių tarpininkas, prie
visos kuopos peržiūrėdavo sa-
vanorių ir nuskirdavo, kam iš
eilės eiti į kariuomenę.

Bausmė grasinant būdavo pri-
sakyta tėvui atvežti sūnį į sta-
tymo vietą. Jei kokių nors bū-
du paskirtas nebuvo surastas,
ėmė sekantį iš eilės, bet šis ga-
lėjo būti pakeistas pirmutiniu,
jį sugavus.

Buvo panašių atsitikimų. Pir-
moje eilėje buvo nuskirtas į
kariuomenę Juozas, bet tas pa-
sislėpė, prisiėjo imti antrą iš
eilės, Banį. Banį ir paėmė. Da-
bar Banio broliai taikosi, bene
pagaus Juozuką: tada nuvežti
į "prijomą", atiduotų ir pasi-
rėžtų savo broli. Užduotis ne-
lengva. Pagautum kur lauke,
bet Juozo broliai pavys, atims
ir gali dar prikulti. Praėjo me-
tai, Juozas nustoja dabotis ir
bijoti. Taigi vienas įprašytas
vaikinas pakvietė jį eiti drau-
gę į Lėncius pas mergaites, ži-
noma, nakčia. Juozas sutiko.
Jiems beinant per lauką, ap-
šoko vargšą trys vyrai; čia pat

atsirado pastotė, — tuoj Juo-
zai neėmė rekrūtų. Paskiau,
kad ir ėmė, bet ne po daug, o
atėjus 1863 metų buntmečiui,
dvejus metus pagrečiui vėl ne-
ėmė. Toliau visi valstiečiai,
"krestjanai", poniškiai ir kara-
liškiai, buvo surašyti į vieną
valsčių, valdomą taikos tarp-
ninko, ir čia rekrūtų rinkimas
buvo žmoniškesnis. Atvažiuoda-
vo į valsčių tarpininkas, prie
visos kuopos peržiūrėdavo sa-
vanorių ir nuskirdavo, kam iš
eilės eiti į kariuomenę.

Bausmė grasinant būdavo pri-
sakyta tėvui atvežti sūnį į sta-
tymo vietą. Jei kokių nors bū-
du paskirtas nebuvo surastas,
ėmė sekantį iš eilės, bet šis ga-
lėjo būti pakeistas pirmutiniu,
jį sugavus.

Buvo panašių atsitikimų. Pir-
moje eilėje buvo nuskirtas į
kariuomenę Juozas, bet tas pa-
sislėpė, prisiėjo imti antrą iš
eilės, Banį. Banį ir paėmė. Da-
bar Banio broliai taikosi, bene
pagaus Juozuką: tada nuvežti
į "prijomą", atiduotų ir pasi-
rėžtų savo broli. Užduotis ne-
lengva. Pagautum kur lauke,
bet Juozo broliai pavys, atims
ir gali dar prikulti. Praėjo me-
tai, Juozas nustoja dabotis ir
bijoti. Taigi vienas įprašytas
vaikinas pakvietė jį eiti drau-
gę į Lėncius pas mergaites, ži-
noma, nakčia. Juozas sutiko.
Jiems beinant per lauką, ap-
šoko vargšą trys vyrai; čia pat

atsirado pastotė, — tuoj Juo-
zai neėmė rekrūtų. Paskiau,
kad ir ėmė, bet ne po daug, o
atėjus 1863 metų buntmečiui,
dvejus metus pagrečiui vėl ne-
ėmė. Toliau visi valstiečiai,
"krestjanai", poniškiai ir kara-
liškiai, buvo surašyti į vieną
valsčių, valdomą taikos tarp-
ninko, ir čia rekrūtų rinkimas
buvo žmoniškesnis. Atvažiuoda-
vo į valsčių tarpininkas, prie
visos kuopos peržiūrėdavo sa-
vanorių ir nuskirdavo, kam iš
eilės eiti į kariuomenę.

atsirado pastotė, — tuoj Juo-
zai neėmė rekrūtų. Paskiau,
kad ir ėmė, bet ne po daug, o
atėjus 1863 metų buntmečiui,
dvejus metus pagrečiui vėl ne-
ėmė. Toliau visi valstiečiai,
"krestjanai", poniškiai ir kara-
liškiai, buvo surašyti į vieną
valsčių, valdomą taikos tarp-
ninko, ir čia rekrūtų rinkimas
buvo žmoniškesnis. Atvažiuoda-
vo į valsčių tarpininkas, prie
visos kuopos peržiūrėdavo sa-
vanorių ir nuskirdavo, kam iš
eilės eiti į kariuomenę.

25. MASKOLIŲ STOVĖJIMAS

Naujokus, arba rekrutus, pri-
stačius, netrukus atėdavo į
kaimą stovėti kariuomenė, va-
dinama maskoliais. Aprašo-
mas metais atėjo raiteliai (jie
tankiausiai ir atėdavo). Į joje
kaimą raitelių būrys nuo 20
žmonių. Kiek įdomumo kaimos
gyventojams! Vyrai žiūrėdami
mano: vogs pašarus, reikia ra-
kinti daržines; berniukai žiūri
į arklius: ans gražus, šis dar
gražesnis; moterys žiūri ir ma-
no kita ką: vis tai motinų ap-
verkti sūneliai.

Po valandos kiekviename kie-
me buvo po žmogų ir po vieną
ar po du arklius. Prie kiemo
vartų atsirado ant ilgos žalgos
aukštai iškeltas, iš šiaudų pa-
dirbtas niekutas, rodas, kiek
yra tame kieme arklių. Į gryčią
jėjo kareivis, tarė pasveikini-
mą šeiminiui, apžiūrėjo žmo-
nes ir kampus ir pasisakė čia
gyvensian. Šeiminiukė "apverk-
tam sūneliui" skubina duoti
valgyti. Privalėjo valgydinti
žmogų, o arkliui pašaras buvo
duodamas valdžios, bet dar
daugiau buvo vagiamas.

(Bus daugiau)

Teologinė sekcija LKMA suvažiavime

Po iškilmingo Liet. Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimo atidarymo ir pietų pertraukos teologinė sekcija buvo pirmoji, kuriai teko pasirodyti. Kun. dr. Pranas Gaida, sekcijos vadovas, pristatė temas ir pirmajai daliai pirmininkauti pakvietė kun. dr. T. T. Narbutą.

Kun. dr. Andrius Baltinis skaitė paskaitą apie parapiją kaip tautinės individualybės puoselėtoją. Parapija esanti išganymo ugnies saugotoja ir Bažnyčios (Kristaus mistinio kūno) miniatiūra, kurios užduotis

— dorinis tikinčiųjų ugdymas bei pašventimas.

Parapija išsiskirianti iš kitų kitos bendruomenės pamaldomis. Be jų parapija neįsivaizduojama, nes pamaldos esančios Dievo artumo ir Kristaus draugystės pajutimas. Mišios žmogų artimiausiai suriša su dieviška tikrove, teikia jam paguodos bei šilumos, kad, lipdamas į kalną, nepalūžtų. Gi žvaigždė, vedanti į kalną, yra tikėjimas.

Parapijas kuria ir stato gyvo tikėjimo žmonės, kuriems parapija, šalia religinės, turi

ir tautinę reikšmę, nes žmoguje šios dvi vertybės siekia pačias giliausias dvasines gėmes. Tautinis aspektas ypatingai yra svarbus mum, gyvenantiems tremtyje ir nešančiam ypatingą atsakomybę savo tautai.

Žmogaus tautinę prigimtį suprato ir II Vatikano susirinkimas, įvesdamas tautinį pobūdį į liturgiją. Tokia tautinė liturgija bei tautinė parapija, kad ir tremtyje, savaime reikalauja tautinės hierarchijos — savivaldos. Idealiausia, anot pasakaitininko, būtų turėti savo vyskupiją, bet, kol jos nėra,

bene geriausia būtų telktis į Religinį Centrą, pagrįstą visomis lietuviškomis parapijomis ir visais lietuviais. Į parapijas turėtų jungtis lietuviškos organizacijos, o sykiu turėtų eiti ir lietuvių architektūra, muzika bei menas. Parapija turėtų būti

tvirtovė, kurioje vyktų tikinčiųjų kultūrinis augimas.

Diskusijose buvo prieita išvados, kad tautinės parapijos kunigai yra moraliskai įpareigoti prieš Dievą rūpintis ir tautiniu aspektu savo tikinčiųjų tikėjime, nors patys būtų ir kitokių įsitikinimų tuo atžvilgiu.

Po pertraukos įvyko simpoziumas (nukelta į 5 psl.)

Darbininko administracijos surengta ekskursija į Montrealį, grįždama buvo sustojusi Blue Water Manor pas p. Slyvynus.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

TESTAMENTAI IR SOVIETŲ ADVOKATAI

Klausimas

Prieš kurį laiką radau labai įdomų Tamstos atsakymą teisių patarimų skyriuje. Šis atsakymas liečia testamentų surašymą tiems žmonėms, kurie turi giminių Lietuvoje.

Aš taip pat turiu giminių Lietuvoje ir ruošiuosi sudaryti testamentą. Bet nesu tikra, kaip būtų geriausia jį sudaryti, kad jis būtų naudingas mano Lietuvoje esantiems giminiams.

Mano draugai sako, kad, jei aš palikčiau jiems pinigais, tai, girdi, Amerikos valdžia neleis pinigų išsiųsti ir užšaldys testamentą. Jei taip yra, tai gal būtų geriau pasiųsti giminiams jų dalį siuntiniais, išdėstant

per kelerius metus.

Būtų labai malonu išgirsti Tamstos nuomonę ir patarimą, kaip būtų tiksliau sudaryti testamentą tuo atveju. Man būtų geriau atsakymą gauti laišku.

Skaitytoja, Illinois valstija

Atsakymas

Asmeniškais laiškais ir klausimus neatsakau.

Tamstos klausimas yra labai opus visiems, kurie turi giminių Lietuvoje. Šiuo klausimu esu rašiusi šiame laikraštyje ir kituose laikraščiuose.

Kiekvienas žmogus, kuris turi giminių Lietuvoje, yra suinteresuotas, kad jo giminės turėtų naudos iš jiem paliekamų pinigų ir kad niekas kitas nepaspelnytų iš susidariusių aplinkybių.

Baltijos valstybes įjungus į Sovietų Sąjungą, Amerikos valdžia tokio „įjungimo“ nepripažino. Tačiau, nepaisant tokio politinio nepripažinimo, sovietai per savo advokatus sugeba „gauti“ žinių apie asmenis, kurie miršta Amerikoje, palikdami gimines Lietuvoje. Sovietai tada susiranda gimines Lietuvoje, gauna iš jų įgaliojimus (powers of attorney), ir taip sovietų advokatai prisistato Amerikos teisiamam kaip Lietuvoje esančių žmonių įgaliojimai.

Sovietų advokatai Sovietijoje pasiima 10 proc. palikimo už savo „patarnavimus“, o jiem atstovaujantieji Amerikos advokatai pasiima dar 25 proc. Niekas tiksliai negalėtų pasakyti, kiek naudos žmonės Lietuvoje turi iš likusios sumos. Be to, įvairios taisyklės Sovietijoje yra nuolat keičiamos, ir nuo tų taisyklių priklauso žmonių turima nauda iš paliktų pinigų.

Todėl tiems, kurie turi giminių Lietuvoje, yra būtina sudaryti atitinkamą testamentą. Testamentą vykdytoju reikia paskirti asmenį arba asmenis, kurie nusimano šiais reikalais. Testamentas turi būti surašytas taip, kad vykdytojas turėtų teisę keisti būdą arba metodus, kuriais paliekami pinigai arba turtas būtų perduodami Lietuvoje esantiems giminiams. Toks testamentas sudarymo būdo elastingumas yra labai svarbus.

Jei Tamsta neturi tokio asmens, kuris sugebėtų ir sutiktų eiti vykdytoju (executor) pareigas, tada Tamsta gali paskirti Balfą savo testamentą vykdytoju. Balfas atidžiai seka politines ir ekonomines gaires, ir sugebės pasitarnauti Tamstos giminiams jiem palankiausiu būdu.

Asmenys, kurie turi giminių Lietuvoje ir miršta nesudarę testamentą, palieka savo turta tvarkyti sovietų advokatams. Kam tokia perspektyva nepatinka, tas turi nedelsdamas sudaryti testamentą pas advokatą, kuris pažįsta dabartinę padėtį.

(Bus daugiau)

PLOKŠTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už 5.50 dol. su persiuntimu

40 Lietuviškų Melodijų įgrotu su simfonijos orkestru: Iš rytų šalelės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasėjau žalią rūtą, Kur bėga šėšupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainelę, Tykus buvo vakarėlis, Kam šėrei žirgelį, Tylus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Unčių tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jo jau diena, Sutems tamsi naktelė, Aušta aušrelė, Šviesi pararelė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, Žalia liepelė, Garsys turi ilgą snapą ir Lietuviai esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėlė brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį Stikliukėlį. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktuzė rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobielis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šėrei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi berniui venturių ir Vakaras. Kaina 2 dol.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrotu 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agunėlė, Siuntė mane motinėle, Palankėj, Laisvės varpą daina, Dzindzi, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siūbavo, Šią nedėlę, Plaukia Nemunėlis, Munšainukas ir 5 lietuviškos polkos. Mono 2.00 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvių Tautiniai Šokiai, Aš tuonytis, Landutė, Lenciūgelis, Sukčius, Linelis, Jėvoro tūltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Ziogelis, Vakarūškos, Audėjėlė, Mikita ir Suktinis. Išleido J. Stukas, Mono 2 dol.

Linksmų Kalėdų. Rūtos ansamblio padainuota: Leiskite rašą, Tyliają naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandieną, Linksmų giesmę, Sveikas Jėzau gimusi, Tylia naktį, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Sveta naktis ir Angelai gieda danguje. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Kanklės. Tautinio kanklių ansamblio, vad. O. Mikulskienės: Pas močiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainužę, Pas motinėle, Rugučiai, Lenciūgelis, Naujienos, Sėjau rūtą, Sveikas Jėzau, Siuntė mane motinėle, Kepurinė ir Per giria, girelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50.

Dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota liaudies dainos: Plaukia Nemunėlis, Subatos vakarėlį, Graži dainelė, Buvo gera gaspadinė, Per giria, girelę, Tūkstantis žingsnelių, Salta žiemužė, Per Klausčių ulytėlę, Vilniaus kalneliai, Prageriau žirgelį, Praded aušrelė aušti, Ar aš tau, sese, nesakiau, Pasėjau linelius, Daug daug dainelių, Mylėjau mergelę, Bijūnėlis žalias, Kai aš turėjau kaimę mergelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Vėl dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėlį, Šėrai žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Sukyniau skynimą, Du broliukai kunigai, Šėrai šėrai sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevelis, Ant kalno mūrai. Eism, brolieliai, namo. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Rūtos ansamblis ir sol. Lionė Juodytė dainuoja: Aš mėgstu mėlynąjį dangų, Kaip gražiai žiba žvaigždutės. O kai aš. Sakyk, upeli, Džinguliukai, Ko liūdi, berželi, Sveiki, broliai, Greitai išvažiuosiu. Aš berniui nesisiliūliau, Kur banguoja Nemunėlis, Ar negali, seserėle, rūteliu. Pasakyk, čigone miela. Kai aš grėbiau lankoj šieną, Ant melsvo ežero bangų, Tur berniui vieną mintį ir Kaip slaptingai. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokštelės su persiuntimu už 5.50 dol. Gaunamos Darbininko administracijoje.

POKALBIS su rašytojais, redaktorais, korespondentais, visuomenės veikėjais, parapijų klebonais, rašto žinovais ir farizėjais

— Vytautas Abromaitis

Svetimvardžiai

Jei sutrumpinimų reikalauja pavadinam „neišbrendamų liūnu“, tai svetimvardžių rašymą reiktų prilyginti (kaimietiška išsireiškiant) jovalui. Tik suškaičiuokite, kiek įvairių skirtingų rašymo būdų susilaukė netolimos praeities draugas Chruščiovas - Chruščiovas - Kruščiovas - Khrushchevas ir t.t. Kas seka viename dienraštyje šachmatų skyrių, bus radęs kartą tam pačiam straipsnyje: Fisher - Fischeris - Fiseris. Išbėgę kergiamė galūnes kiekvienam svetimtaučiu, kol priename prie Brandt, Agnew, Trudeau. Pavyzdžiui patikime vieno savaitraščio pirmąjį puslapį: Bertrandas, Levesque, Bourassa, Samsonas, Trudeau, Roman, Kirschbaum, Stanbury, Caccia, Yaremk, Lezack, Mak, Syrnich, Noritis, Pearson, Reprich, Heydenkorn, Roeder, Kosyginas, Podgornas, Selepinas, Brežnevas, Beregovojus, Dayan, Kroun ir Duganas, Savič. Taip žmogus ir norėtųsi klausyti redaktorių: kodėl Bertrandas, Samsonas, Kosyginas, Beregovojus, Sihanukas... bet ne Romanas, Kirschbaumas, Pearsonas, Dayanas, Krounas ir pan. Kad Levesque, Caccia, Meir lietuviškos galūnės sunkiai prilimpa, tai matome labai aiškiai, bet kas galėtų būti tuo burtininku, kuris surastų bendrą formulę visom pavardėm?

Negeriau stovime ir su vietovardžiais. Jei mes piestu stovime Vilnių pavadinus Wilno, tai pažvelkime tik, kaip mes prievartaujame svetimų valstybių miestus: Pekinas - Pekinas, Tiflisas - Tbilisi, Kievas - Kijavas, Praha - Praha, New Yorkas - Niujorkas, Brooklynas - Bruklinas (N.Y. ne Mass.) ir t.t. Jei rašoma Chicago, tai kodėl tam pačiam straipsnyje rašoma Clevelandas, o ne Klevelandas? Philadelphia — o ne Filadelfija (tiek "f" tiek "h" mūsų lietuviškam liežuviui svetimos!).

Tolimesnių valstybių pavadinimus irgi pajavairiname: Ve-

nezuela - Venecuela, Cambodia - Kambodija - Kambodžė, Lebanonas - Libanas.

Mūsų mokslo žmonės, studijos gale duodami bibliografiją, duoda ir knygos išleidimo vietą, pav. Warszawa, Vilnius, Čikaga. Atrodo, priimta rašyti vietovės pavadinimą, kaip ji ištariama tos valstybės kalboje. Bet kodėl autorius šalia Warszawa ir Vilnius rašo Čikaga, o ne Chicago? Tai gan dažni atsitikimai, ir toks nenuoseklumas kenkia geram mokslo lininko vardui.

Plačiai yra vartojama ir kabutė (apostrofai) priešais lietuvišką galūnę, bet dažniausiai ši sulietuvinimo priemonė tik dar labiau padidina makalyne, jei ji pavartojama tik atsitiktiniais atvejais. Vienas tautietis mūsų spaudoje nuolat vartoja lotynišką terminą (kilm. linksnio): Lithuania's Propria'os.

Vertimas iš kiriliško rašto vietovardžius (taip pat ir asmenvardžius) kartais taip sugadina, kad vos begali atpažinti. Ar nebūna kartais taip, kad du istorikai rašo apie vieną ir tą patį įvykį, bet skaitant — veikėjai ir vietos lyg tai nesutampa...

Skyrybos ženklai

Aiman, taip ir norėtųsi su tuo viduramžių ponu tarti: "Palikite viltį visi, kurie čia įeinatė!" Dėkime ranką ant širdies ir prisipažinkime: kiek iš mūsų žinome kur dėti kablelį, brūkšnį, dvitaškį ar kitus ženklus? Jei sakau "dėkime", tai turiu mintyje ne vien tik mus, liaudį, bet ir pateptuosius — baigusius aukštą, aukštesnį ar aukščiausią mokslą. Einama nuo vieno kraštutinumo iki kito. Dažnas bando naudotis mokyklose išmoktom taisyklėmis, bet patekęs į paiesnį sakinių suklumpą. Kartą pasitaikė rankraštyje ilgesnis sakiny (net su 9 kableliais!). Teko gerai įsiklausyti, kol buvo pagautas sakinio mintis. Tačiau išmetus du nereikšmingus žodžius ir penkis kablelius, vieną kablelį pakeitus tašku kablelių ir

viena žodį iš sakinio galo permetus daugiau į priekį — gavosi sklandus sakiny.

Manding, nesuklysiu pataręs, kad geriau dėti mažiau kablelių ir pasinaudoti tašku kableliu (;). Gal tik vienas iš dešimties rašančių tepanaudoja tą svarbų skyrybos ženklą. O kaip dažnai jis palengvina sakinio mintį perprasti.

Tiesioginė kalba, kaip žinome, imama į kabutes. Tačiau, kuomet tiesioginės kalbos įtaras susideda iš kelių pastraipų, kabutės vartojamos trejopai: a) kabutės prieš pirmąjį žodį ir po paskutiniojo; b) kabutės prieš kiekvienos pastraipos pirmąjį žodį ir uždaromosios kabutės paskutinės pastraipos gale; c) kiekviena pastraipa paimta į kabutes. Kiek teko patirti, dauguma vartoja pirmąjį rašymo būdą.

Kuomet tiesioginėje kalboje vartoti kabutes ir kada brūkšnį — palieku pasakyti rašto žinovams.

Kas pasakys, kur dėti tašką: prieš uždaromąsias kabutes, ar po jų? Negavus ligšiol iš niekur tinkamo atsakymo, teko pačiam pasigaminti "taisyklę": jei visas sakiny paimtas į kabutes, rašau "... ir gyveno laimingai dar ilgus metus." Tačiau jei sakiny baigiasi vienu ar pora žodžių kabutėse — ... ir gyveno laimingai dar ilgus metus savo "dvaro".

Panašiai yra ir su skliausteliais: jei žodžiai skliausteliuose yra daugiau ar mažiau tęsinys yra sakinio — taškas eina po skliausteliu: ... yra Aukščiausias Gėris (ne vertybė, nes vertybė yra jau vertinama). Tačiau: Ten bus verksmas ir dantų griežimas. (Lk. 13, 28)

Kampuoti skliausteliai [] vartojami citatose norint įterpti paaiškinamąjį žodį — tuo pasakant, kad tas paaiškinamasis žodis nepriklauso citatos autoriui. Arba, sakysime, bibliografas, aprašydamas leidinį, deda išleidimo vietą ar datą į kamp. skliaustelius, jei pačiam leidinyje to nėra pažymėta.

Nežinau, kokiais sumetimais

dažnas vartoja: — (ar net ir —:), — tai lygu pasakymui "sviestas sviestuotas". Taip pat šie du ženklai yra maišomi, ir dedamas dvitaškis, kur reikalinga dėti brūkšnys, ar atvirkščiai. Dar dažniau yra maišoma brūkšnys ir brūkšnelis. Brūkšnelis, be savo tiesioginės paskirties žodžiui perkelti, yra vartojamas ir dviem žodžiams sujungti: suomių-ugrai, savonorių-kūrėjas, inžinierius-architektas; brūkšnys gi — daugiau ar mažiau minčiai prateisti, arba kaip šiame sakinyje, vietoje žodžio "vartojamas".

Stai pavyzdys, kur kableliai, brūkšnys, dvitaškis, brūkšnelis, taškas, kabutės ir skliausteliai yra savo vietoje: "Mat, lietuviai dzikai dzikuoti emė neperseisusiai dėl savo kaimynų slavų tam tikrai dzikuojančios kalbos, besiskverbiančios į vakarus — vis gilyn į baltus: į lietuvių ir latgalius -latvius." (P. Būtenas)

Anglų kalbos rašyboje laikomasi griežtai taisyklės, kad brūkšnys ar brūkšnelis vartojami be tarpelių: lietuvių kalbos rašyboje brūkšnys vartojamas su tarpeliais iš šonų. Rašant mašinėlė labai prašoma skirti — nuo - (brūkšniui duodant dvigubą ženklą --). Tai yra labai svarbu moksliniuose darbuose, kur rinkėjas dažnai nėra pajėgus atspėti, kurį ženklą autorius turįs mintyje.

Labai svarbu nusistoti pagaliau dėl taško ir kablelio vartojimo skaičiuose. Jei Lietuvoje buvo rašoma 10.000 ir 1,5%, tai čia rašoma atvirkščiai: 10,000 ir 1.5%. Mes, lietuviai išsivijoje, patekome į kryžkelę ir nors daugumas vartoja vakarietišką sistemą, yra vistik ta tiečių, kurie, gal būt, seno įpratimo įtakoje, dar vis rašo 10.000 ir 1,5%.

Parašai po nuotraukomis dažniausiai baigiami tašku, nors yra priimta baigti ir be taško. Tai grynai technikos dalykas, tačiau turėtų būti laikomasi vienodumo viename leidinyje.

Kovoje už žmogų ir laisvę

Lietuvių Krikšč. Demokratų Sąjungos konferencijos NUTARIMAI

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija, susirinkusi 1970 rugpjūčio 15-16 Clevelande ir apspausčiusi aktualiuosius klausimus, priėmė tokius nutarimus:

Laisvės kovos klausimu

Konferencija pakartoja LKDS nusistatymą kovoti už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Konferencija įpareigoja visus krikščionis demokratų ir kviečia visus lietuvius šią kovą vykdyti visomis jėgomis ir priemonėmis.

Saugumo konferencijos klausimu

Konferencija taria, jog Sovietų Sąjungos siūloma saugumo konferencija yra tik dar vienas būdas Europos saugumui sumažinti ir pavergtų tautų padėčiai įteisingi. Konferencija kreipiasi į VLIKą, prašydama imtis visų reikiamų priemonių bolševikinei klastai atidengti ir Lietuvos interesams apsaugoti.

Sovietų Sąjungos — Vokietijos sutarties klausimu

Konferencija taria, jog Sovietų Sąjungos — Vokietijos Vokietijos nepuolimo sutartis netikėtai nepanaikina 1939 metų Molotovo-Ribbentropo slapto susitarimų Lietuvos atžvilgiu, bet

juos pakartoja. Konferencija kreipiasi į VLIKą, prašydama imtis visų reikiamų priemonių, kad Vokietijos Vokietijos neratifikuočių kalbamos sutarties, kuri įteisintų dabartinę pavergtų tautų padėtį.

VLIKo reikalai

Konferencija užtikrina VLIKui, pavergtos tautos valios reikėjui ir vykdytoji, visokeriopą paramą ir pasisako prieš pastangas įtraukti VLIKą ne politines grupes ir tuo būdu panaikinti VLIKą kaip tautos atstovybę.

LDT reikalai

Konferencija remia Lietuvos Diplomatinę Tarnybą ir jos veiklą tarptautinėje srityje, kviesdama jos narius nepasiduoti jokiom pastangom mažinti jos reikšmę ar trukdyti jos veiklą.

ALto reikalai

Konferencija remia Amerikos Lietuvių Tarybą ir jos veiklą, talkina jos darbe ir pasisako prieš jos darbų trukdymą bei tradicinių prerogatyvų ir susitarimų keitimą bei siaurimą.

PLB reikalai

Konferencija ragina visus lietuvius jungtis Lietuvos Bendruomenės veiklon, siekiant tautinio lietuvių išlikimo. Šiose pastangose kreiptinas ypatingas dėmesys ir pavergtų kės-

lus tautinio išlikimo troškimą panaudoti nusigrįžimui nuo tautos ir valstybės nepriklausomumo siekio.

Santykių su kraštu reikalai
Konferencija pakartotinai taria, jog —

1. Vienintelis pateisinamas ryšių būdas ir šiandieną tebėra santykiavimas grynai asmeninėje ir privatinėje plotmėje.

2. Bendravimo, santykiavimo ar bendradarbiavimo frazės tautinio išlikimo troškulio niekuomet nenumalšins, nes už jų slepiasi pats naujusias komunistinės Rusijos ginklas politinei emigracijai sužlugdyti.

3. Tiems lietuviams, kurie pavieniai išgyja pavergtų pasitikėjimą kelioms pas laisvuosius brolius, visais atsitiktinių kontaktų atvejais turi būti per teiktas nepalenkiamas mūsų nusistatymas — siekti laisvos ir nepriklausomos Lietuvos, — Lietuvos partizanai amžiam liks tos kovos pirmūnais, — toje kovoje drausmingai pasiduoti laisvųjų lietuvių politinei vadovybei.

4. Laikydami sovietinį komunizmą didžiausiu Lietuvos priešui, lietuviai krikščionys demokratų laiko savo pareigą skelbti komunizmo Lietuvai padarytas skriaudas, atidengti komunizmo kėslus ir kovoti su defetistinėmis nuotaikomis, siekiančiomis nuslopinti lietuvių antikomunistinį nusistatymą ir nepriklausomybės siekimą.

Konferencija nuosirdžiai sveikina:

Kenčiančią tautą ir kovojančius brolius, kurie savo auka, kančia ir meile užtikrina Lietuvai amžiną garbę ir didybę; Lietuvos krikščioniškosios demokratijos tėvą prelatą Mykolą Krupavičių, vyskupą Vincentą Brizgį, vyskupą Antaną Deksnį, Vyriausiąjį Lietuvos

Pittsburgh, Pa.

Pittsburgho Lietuvos vyčių 19 kuopos narių ir remėjų grupė su bendra ekskursija lėpos 7 lankėsi Europoje ir lėpos 7 dalyvavo lietuvių koplyčios pašventinimo iškilmėse Vatikane, Romoje. Vaziavo pačios veiklos laisvųjų kuopos nars. Prie jų dar prisijungė močiutė Količienė, kuri taip pat sudarė gali- mybę keliauti dviem anūkim ir pranciškietei sėselei M. Pranciškai. Prie jos prisidėjo sėsėlė M. Alverna. Viso iš Pittsburgho buvo 10 asmenų.

Jei vyčių centro valdybos pirmininkas dr. J. Stukas didžiulį jasi, kad iš New Jersey valstybės važiuoja trys kunigai, kurie puosė visą ekskursiją, tai ir mes turime progos pasididžiuoti savo sėsėlėm vienuolėm — pranciškietėm.

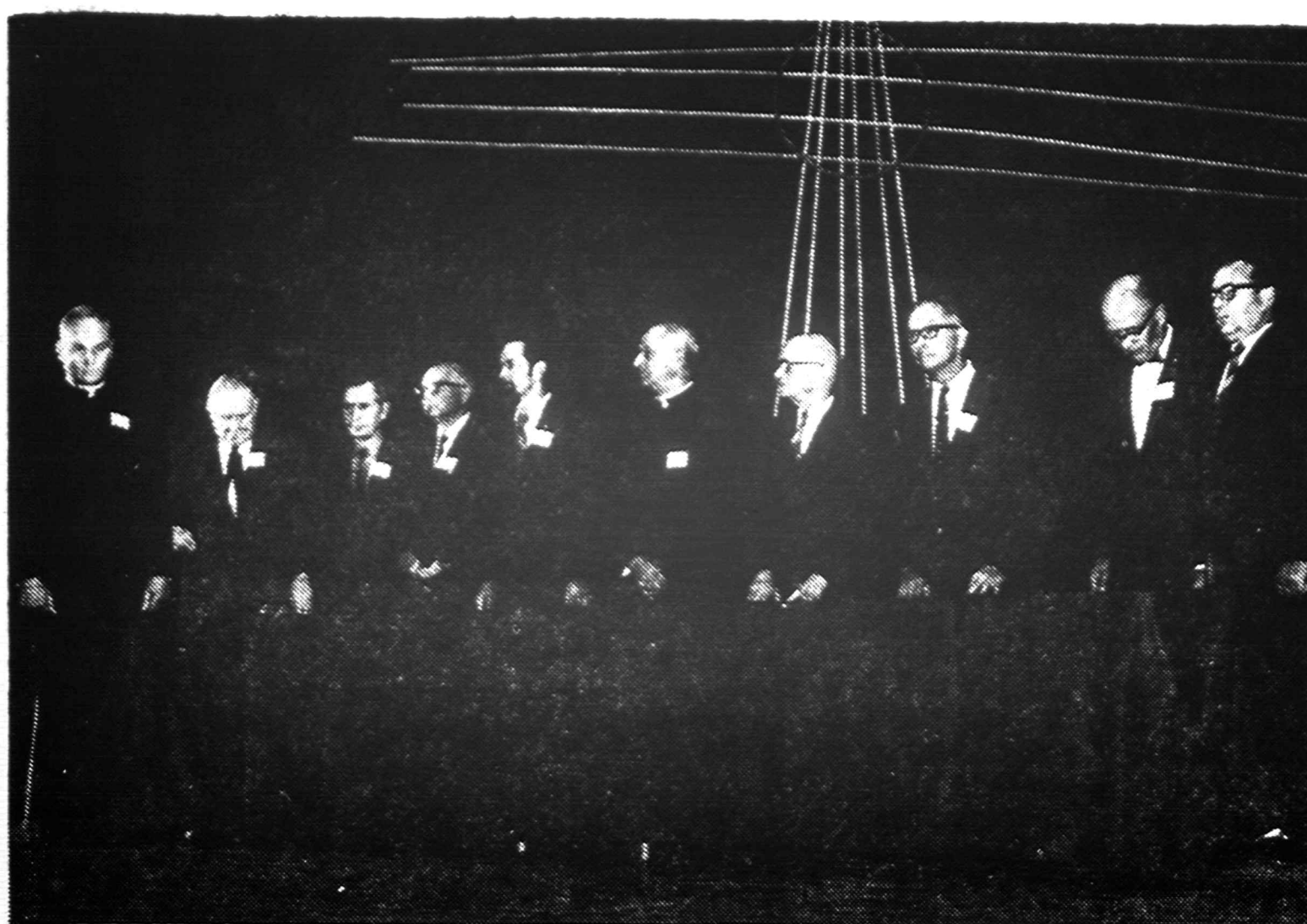
Ekskursijos dalyviai tikrai džiaugiasi, turėję progos dalyvauti šiame dideliame Lietuvos vyčių išvažiavime į Europą, kur patyrė tiek daug spūdių, dalyvavo šv. Petro bazilikoje įrengtos lietuvių koplyčios pašventinimo iškilmėse. Dabar visi laukia panašios progos, kad vėl galėtų keliauti.

(Bus daugiau)

Darbininko skaitytoja

Pittsburgiečių ekskursija Romoje prie šv. Petro bazilikos laiptų.

Jubiliejinio ateitininkų kongreso garbės prezidiumas. Iš k. į d. kun. V. Martinkus, dr. Domas Jasaitis, K. Kleiva, L. Šimutis, dr. J. Pikūnas — Ateitininkų Federacijos vadovs, vysk. V. Brizgys, gen. konsulas dr. P. Daužvardis, St. Bgrzdukas, dr. A. Damušis ir Br. Nainys. Nuotr. Z. Degučio

TEOLOGINĖ SEKCIJA...

(atkelta iš 4 psl.)

ziumas tema "Krikščionis tarp kolektyvistinio ir individualizmo". Simpoziumui pirmininkavo kun. Stasys Yla. Dalyvavo prof. dr. Antanas Ramūnas-Paulauskas, kun. dr. Valdemaras Cukuras ir kun. dr. Pranas Gaidas.

Dr. Ramūnas pristatė pačią temą, pabrėždamas, jog pasaulis yra susiskirstęs pusiau: vakarai yra linkę į individualizmą, rytai — į kolektyvizmą. Bendrai problema esanti santykių tarp asmens ir visuomenės klausime.

UŽ TIKEJIMO LAISVĘ JUNGTINĖS TAUTOS

Zygio už Tikėjimo Laisvę komitetas, protestuodamas dėl kun. L. Kunavičiaus persekiojimo, buvo pasiuntęs Jungtinių Tautų sekretoriui U Thant ant- rą laišką. Šio laiško kopija ir 40 Lietuvos kunigų laiškas pavergtam vėliau buvo pasius- ti kiekvienam nekomunistinės vyriausybės ambasadoriui prie Jungtinių Tautų. Kaip ir pra- eusių metų vasarą, vėl buvo parašyta 119 asmeninių lai- skų.

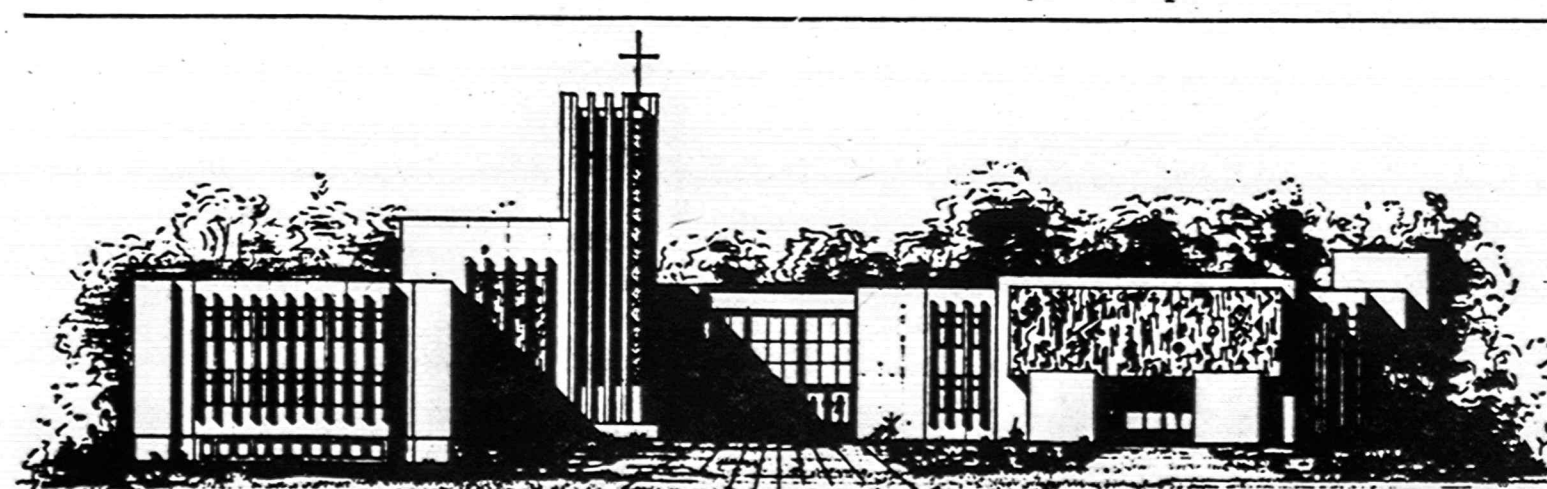
Iš dėkojančių bei pritarančių atsakymų dėmesio vertas yra Kanados ambasadoriaus Ivon Beaulne laiškas, kuriame jis pažada skatinti pagarbą bei apsaugą žmogaus teisėm ne tik Jungtinėse Tautose, bet ir tiesioginiuose Kanados santykiuose su Sovietų Rusija.

Amerikos ambasadorius Charles W. Yost užtikrina, kad JV

Kun. Gaida ieškojo vietos krikščioniui individualistinio ir kolektyvistinio pasaulio sferose. Anot jo, ir vienoje ir antroje krikščionis turi gyventi, nors jis abi prašoka. Jis gyvena priverstinio kolektyvizmo ir laisvojo individualizmo grėsmių akivaizdoje, nes ir vienas ir kitas Kristų nudievina, ir todėl krikščionio padėtis tampa labai trapi. Jis pasijunta tarsi raketis, turis atlaikyti išorinį spaudimą, o tam jau reikia herojiškumo. Pirmoji garbinga išeitis būtų gynyba, tačiau skatinti na krikščionijje kristoforišką laikyseną, kuri iškeltų asmens reikšmę, prašokančią individo ir kolektyvo sąvokas ir vedan- čią į krikščionybę, kuri yra asmens sąvokos atradėja. Anot kun. Gaidos, individualizmo ir kolektyvizmo sankryžoje asmuo stovi kaip dinamiška būtybė: horizontaliai — atbrandanti kitus asmenis ir su jais santy- kiauojanti (bendruomenė), o vertikaliai — santykiaujanti su Dievu (religija).

Toliau vyko visa eilė disku- sijų su klausytojais. Sekcijos programai pasibaig- us, visi dalyviai buvo pakvies- ti susipažinimo vakarienei. Tė- vų pranciškonų kavinėje buvo paruoštas šaltas bufetas ir gė- ralų baras. Tokiu būdu visi tu- rėjo progos pirmąjį vakarą fi- ziskai pasistiprinti ir dvasi- ū kai pabendrauti.

S. J.

Kultūros židinio projekto fasadas, archit. Adolfo Tyliaus. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, orga- nizacionys kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvs, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, vie- nuolynas, muziejus.

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinyje tarnaus visiems lietuviams dēto visų prašome kiek galint didesne auka prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

TEVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką _____ statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiųosius) į:

☐ Garbės fundatorius (\$1000)	☐ Fundatorius (\$100)
☐ Amžinuosius narius (\$500)	☐ Rėmėjas (mažesnė auka)

Pasirašau iš viso paaukoti ateityje statybų fondui _____

ADRESAS _____

Zip Code _____

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

IŠ VISUR

— VI. Pūtvio raštų I-sis tomas spausdintas Lietuvių Šaulių Sąjungos pastangomis. Prie šio tomo bus 100 puslapių Pūtvio biografijos priedas. Šių raštų vyr. redaktorius — š. Aleksandras Mantautas.

— Vilniaus krašto lietuvių suvažiavimas šaukiamas spalio 9-11 Londone, Ont., Kanadoje. Tuo metu vyks Kanados lietuvių dienos.

— Sol. E. Kardelienė iš Montrealio, Kanados, vasaros atostogas praleido Kennebunk- porte, Maine, prie Atlanto vandenyno, lietuvių pranciškonų vasarvietėje. Ten taip pat atostogavo sol. I. Nauragis, sol. V. Jonuškaitė, Blandytė ir kt.

— Pr. Baltūnis, medžio šaknų skulptorius Montrealy, Kanadoje, pakviestas į Montre- alio "Expo" parodą, į tautybių paviljoną. Jo kūrinių "Aid- das", "Katedra", "Vizija" ir "Aukuras" išstatyti "Pavillon Mosaique".

— JAV LB centro valdyba bendraraščiu kreipėsi į visas LB apylinkių ir apygardų val- dybas, kviesdama jas atsiųsti atstovus į PLB valdybos ruo- šiamą Bendruomenės — Spau- dos — Radijo dieną rugsėjo 18 - 19, Tabor Farm, Sodus, Michigan. Centro valdyba taip pat pakvietė V ir VI tarybos narius.

— Viena tarptautinė ne lie- tuvių ir ne katalikų organiza- cija susidomėjo Bažnyčios per- sekiojimu Lietuvoje. Kad pa- gelbėtų persekiojamiesiems, ši or- ganizacija suteikė 500 dol. au- kų ir pažadėjo ateity remti. LK RŠ valdyba yra dėkinga jai ir tuo pačiu prašo lietuvių or- ganizacijas atsiminti savo au- komis persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje.

— Lietuvių Žurnalistų Są- jungos I suvažiavimas Tabor farmoje, Sodus, Mich., rugsėjo 18 rengia centro valdyba. Ja- me bus aptartos Lietuvių Žur- nalistų Sąjungos dabartinės problemos ir ateitis.

— Lietuvių - amerikiečių konservatorių klubas rugsėjo 18, penktadienį, 8:30 val. vak. Union Savings and Loan As- sociation Hall patalpose Cleve- lande rengia mėnesinę paskai- tą. Ši kartą kalbės J. William Petro tema "Stand up and be counted".

— Dail. J. Bagdonas New Yorke tapo tris paveikslus par- tizaninėmis temomis. Vienaime vaizduojamas Daumanto prasi- veržimas į Vakarų pasaulį, ki- tuose — partizanų štabas miš- ke ir kautynės pamiškėje. Dail. J. Bagdonas savo kūrinių pa- rodą rengia spalio 17 - 24 Det- roite.

— Lietuvių filatelistų drau- gija Lietuva spalio 23-25 mi- nės 50 m. sukaktį nuo Lietu- vos Steigiamojo seimo suau- kimo. Sukakties proga bus lie- tuviškų ir kitokių pašto ženklų paroda Balzeko lietuvių kul- tūros muziejuje. Bus specialus skyrius atžymėti buv. prezi- dentą a. a. A. Stulginskį. Pa- rodoj bus išstatyti ir Lietu- vos, Klaipėdos ženklų repre- zentacinis rinkinys, kuris yra saugomas gražinti į Lietuvą, kai atgaus nepriklausomybę. Parodos metu bus išleistas specialus leidinys, skirtas Stei- giamojo seimo 50 m. sukaktiai minėti. Paroda suinteresuoti ir amerikiečiai, kurie turės 14 stalų.

— Lietuvių sodybai prie Syd- nejaus statyti vietos moterų Socialinės Globos Draugija jau turi arti 9000 dol. Kadangi šios rūšies statybai vyriausybė prie vieno dolerio prideda savo du dolerius, tikimasi, kad su 27, 000 dolerių statybą bus gali- ma pradėti. Reikalinga žemė gauta veltui ir atleista nuo mokesčių. Savanoriai lietuviai statybos plotą apvalė, palikda- mi dekoratyvinius medžius.

Per skautybę — lietuviškai!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

AŽUOLAS IR GINTARAS BALTIJOJE

Šią vasarą, rugpjūčio 1-8, buvo suruošta Brolijos vadovų lavinimo Ažuolo mokyklos ir Serijos vadovų lavinimo Gintaro mokyklos stovykla Montrealio lietuvių baltijos stovyklavietėje.

Ažuolo stovykloje buvo 4 skiltys su 26 stovyklautojais ir 9 vadovais, instruktoriais bei talkininkais. Gintaro stovykloje buvo 10 skiltių su 65 sesėmis ir 11 vadovų.

Ten pat stovyklavo ir Montrealio skautai bei skautės (tai buvo jų stovyklos antroji savaitė) ir jų vadovai.

Kiekviena stovykla užsiėmė atskirai, tik kada-nekada visos drauge vėliavų aikštėje atlikdavo apeigas, būdavo prie bendrų laužų ar kitaip apsiereiksdavo kartu.

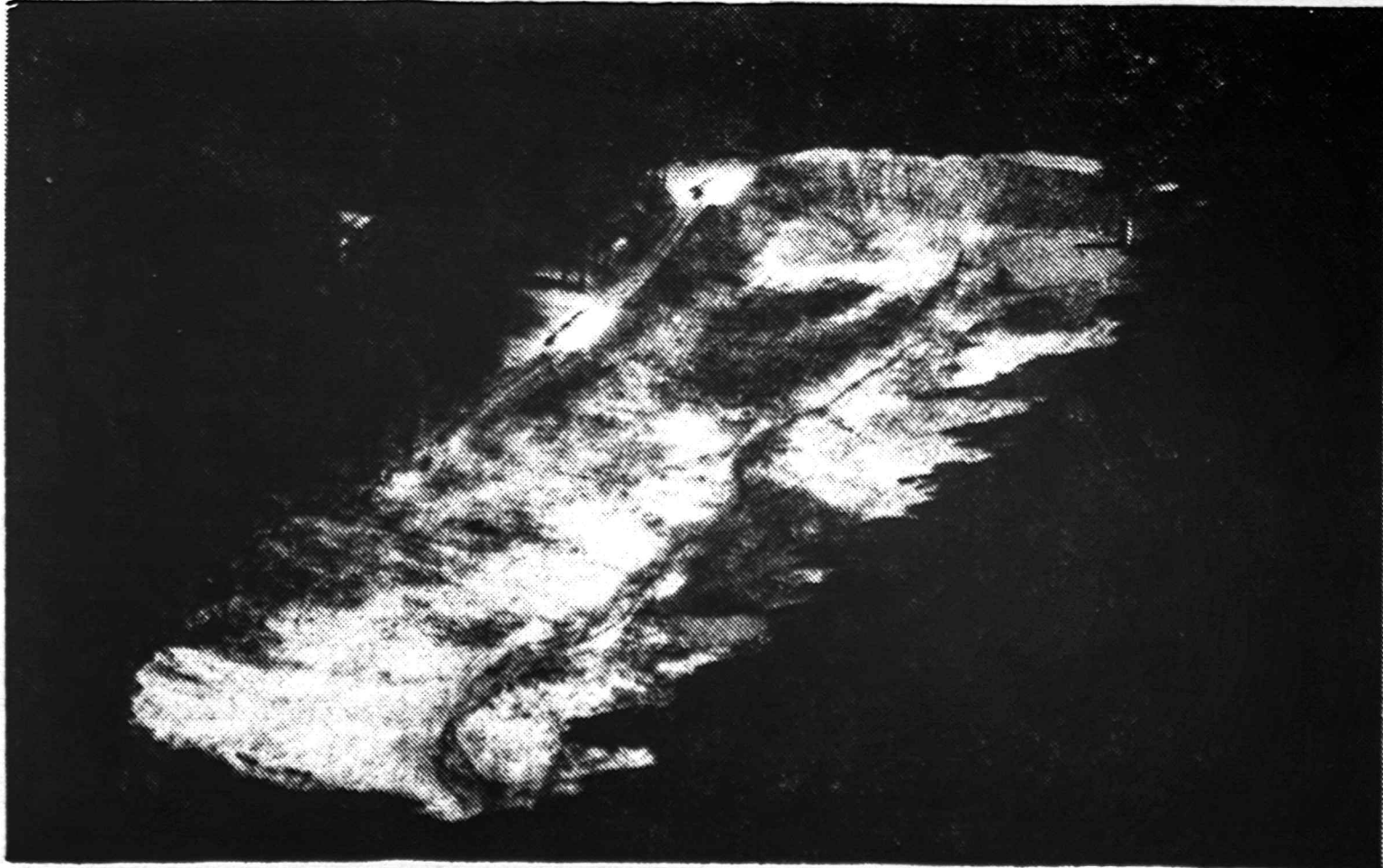
Ažuolo stovyklos programa buvo vyriška: — visi sunkiai dirbo, skubėjo, užsiėmė pionierių darbais, varžėsi, atlikinėjo įvairius uždavinius ir vis... neturėjo laisvo laiko.

Skautininkas C. Kiliulis, neseniai pats išėjęs skautų vadų lavinimo Gilwelio kursų pas amerikiečius, stengėsi per trumpą šios stovyklos laiką sukurti gerą skautiškojo lavinimosi bei užsiėmimo nuotaiką. Jam pagal planą ir programos išdėstymą uoliai talkino būrys instruktorių, kiekvienas vesdamas tam tikras užsiėmimų rūšis.

Per dieną vyrai kartą valgė bendroje valgykloje, o likusius kartus — patys virėdavosi savo skiltyse. Ir tai buvo puikus ir įdomus užsiėmimas. Net skautės varvindavo seilę, matydamos pačių stovyklautojų skaniai paruoštus valgius.

Vadovai Ažuolo ir Gintaro mokyklų uždaranč. Iš k. į d. vsl. Juozas Danyš, s. Juozas Piccatis, v.s. Romas Otto, v.s. Antanas Saulaitis ir kun. S. Kulbis.

Atlanto rajono Ažuolyno stovyklavietė. Nuotraukom rūpinosi ps. Romas Pakalnis. Iš lėktuvo fotografavo Fr. Ignatowski.

Vieną dieną, kai jau ir kiti iš jų išmoko virti lauke, buvo suruošta tikra puota, kurioje vaišinosi koks 120 žmonių, skautų ir skaučių skiltys, laužuose, žarijose, dūmuose bei pelenuose gamintais valgiais. O kokių ten buvo skanumynų!

Pionierių darbai taip pat verti dėmesio: ilgas virvinių tiltas, aukštas bokštas, visokie plaustai, įvairiausi įrengimai stovykloje, apie palapines ir visur. Mazgai surišti taisykliniai; įrangos laikosi!

Nakties iškyla. Visokie uždaviniai stovykloje ir už jos.

Paskutinį vakarą, laužui anksčiau užsibaigus, visi ir visos tyliu žygiu nukeliavo apie pusantros mylios ir ten gražioje aikštėlėje jau buvo suliepsnėjęs laužas; įspūdingai aidint skauto-ės įstatų žodžiams bei trumpiems aiškinimams, visi tyliai sėdėdami mastė, susikaupė ir, neilgoms iškilimams užsibaigus, visi tvarkingai ir tylėdami (!) grįžo į savo stovyklas.

Montrealio Baltijos stovyklavietė labai įdomioje vietoje, kalnuose, prie ežerų, beveik toli nuo gyventojų. Vieta puiki. Kokia ten būtų stovykla sumaniems skautams pionieriams stovyklauti! Sąlygos, kurių kažin ar gali rasti kitose stovyklavietėse.

Stovyklautojų buvo iš New Yorko, Bostono, Worcesterio, Waterburio, Putnamo, Hartfordo, Elizabetho, Chicagos, Detroito, Hamiltono, Toronto ir net iš Kalifornijos. Chicagos tai visos autobusas ir pusė lėktuvo atidundėjo.

Tokių stovyklų bus ir daugiau. Jau planuojama kitai vasarai. O ligi tol reikia padirbėti savo vienuose ir pasiruošti.

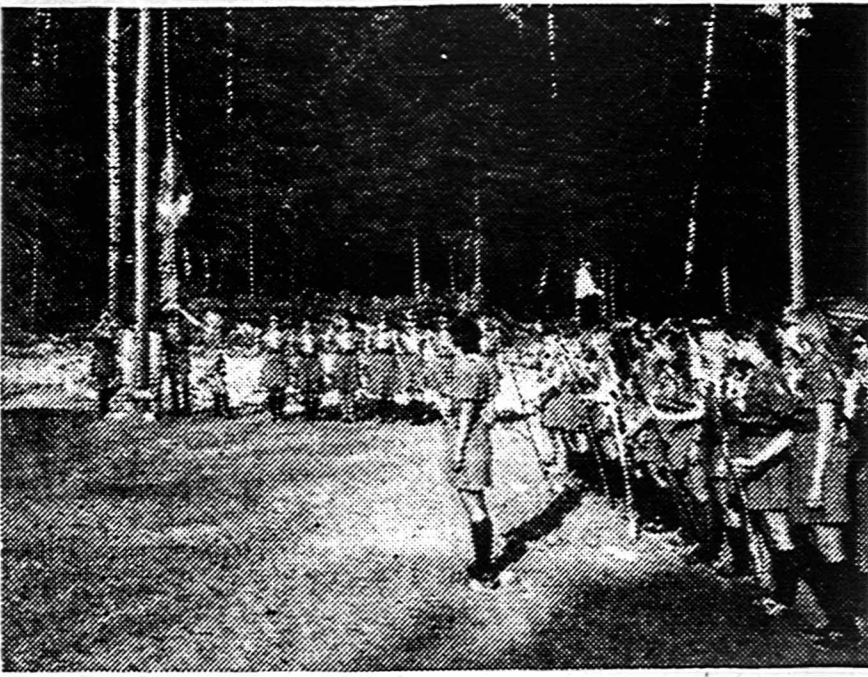
A.S.

Garbės vartai vadovybei. Matosi v.s. I. Lukoševičienė, s. S. Subatienė, s. B. Vindašienė, S. L. Milukienė, v.s. A. Saulaitis ir vyr.sk. vsl. A. Dabrilaite.

Ažuolo mokykla žygiuoja su kepsniais

Gintaro mokyklos uždarymo iškilmės

Skautai vyčiai iškylavo "Ažuolyne"

Rugpjūčio 14-16 Atlanto Rajono stovyklavietėje "Ažuolyne" vėl suskambėjo jauno ryžto kupinos dainos. Tai savaitgalinė iškyla, sutraukusi skautus vyčius ir kandidatus iš New Britain, New Yorko ir Waterbury. Drauge iškylavo Waterburio vilkiukai ir Waterburio vyr. skautės, vadovaujamos ps. S. Petruskevichienės ir Z. Cerkiénės.

Plačiai išsisklaidžiusios palapinės, lyg po lietaus išlindę grybai, tartum sakyte sako viena kitai: — čia mūsų miškas, čia vietos daug, čia ir kvėpuoti daug lengviau...

New Yorko "Perkūno" d-vės skautai vyčiai ir kandidatai, vadovaujant draugovės draugininkui s.v.s.l. Broniui Nemickui ir "Tauro" tunto t-kui s. Vytautui Kidoliui, tuojau pat pradeda praktiškai įgyvendinti at-sivežtuosius uždavinius. Tvaringai uniformuoti išvyksta žygiui, kurio metu atlieka ir tam tikrus pratimus.

Stovyklavietę žaibo greičiu aplekia gandas: New Yorkas ruošiasi vyčio įžodžiui! Tačiau gandas liko tik gandu... Saulutei skubant į vakarus, prie bendro laužo rinkosi visi: vilkiukai, sesės, vadovai ir... N. Y. vyčiai kandidatai. Iš pradžių nedrąsiai, kukli, prasideda daina. Juo toliau, juo ryžtingiau ji suskamba. Atrodo, kad "Ažuolynas" lyg ir nustebo dainos skambėjimu. Nusiramino vėjelis, judinęs ažuolų lapus, o mėnulis pasistiebė pro medžių viršūnes. Kylanti laužo liepsna tartum nešė dainos žodžius: mūsų mintys lekia baltu vyčiu, o krūtinę puošia lelija...

Bendram laužui naujų "kibirkštelių" atnešė waterburietės vyr. skautės I. Žiugždaitė ir D. Melnikaitė, kurios mūsų lietuviškai visuomenė dar žinomos ir kaip "Dainuojančios Rūtos". Iškylėje ir bendrame lauže dalyvavo svečiai iš New Jersey — inž. Br. Nemickas su šeima, iš New Yorko — Klemas Budreckas su šeima, New Yorko Akademinių Skautų Sąjungos Skyriaus Vedėjas fil. Evaldas Remeza su žmona ir kiti.

Dalyvis

Liet. Skautų Brolijos ir Serijos vadovų-ųjų studijinis suvažiavimas įvyks spalio 31 — lapkričio 1 Clevelande.

Suvažiavimui ruoštis komisija prašo vadovus nedelsiant registruotis ir pranešti savo vietų dalyvių skaičių.

New Yorko "Neringos" ir "Tauro" tuntų skautų-ųjų sueigos pradėdamos spalio 3 d. 2 val. popiet. Tėvų Pranciškonų Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y.

Sueigos bus skautams, skautėms, vilkiukams ir paukštytėms. Ten pat bus ir naujų narių registracija.

Tuntininkai

"PERKŪNO" STOVYKLA ATLANTO PAKRASTYJE

Šiais metais Atlanto Rajono skautai ir skautės ir vėl susibūrė bendrai stovyklai Spencer, Mass., 4-H stovyklavietėje. Stovykla vyko nuo rugpjūčio 30 iki rugsėjo 7. Joje stovyklavo apie 350 skautų, skaučių, įskaitant ir savaitgalinius stovyklautojus. Stovyklavo taip pat vilkiukai, paukštytės, sk. vyčiai, vyr. skautės. Seserijos pastovyklėje stovyklavo ir židiniatės iš įvairių rajono vienetų.

Po ilgokos pertraukos šioje stovykloje teko pamatyti ir bostoniškus jūrų skautus, vadovaujant j. ps. Gintarui Čepui.

Bendras stovyklos vaizdas buvo malonus. Sumanių vadovų prižiūrimi, visų šakų skautai-ės atlikinėjo uždavinius, stasėi įrengimus, linksminosi laužuose. Niekas nebuvo be darbo. Visur jautėsi pasišventusių vadovų ir darbščių skautų pastangos.

Šiai stovyklai vadovavo s. M. Subatis, Atlanto Rajono Vadas. Brolijos viršininkas — ps. G. Surdėnas, kuriam talkino paskirų pastovyklių viršininkai: skautų vyčiai — ps. K. Matonis ir vilkiukų — s.v. sl. A. Špakauskas.

Seserijai vadovavo ps. B. Zdanienė su savo pagalbininkėmis: paukštyčių pastovyklės virš. ps. A. Saimininkienė, skautų ps. D. Surdėnienė, vyr. skautų — seselė vyr. sk. D. Keblinkaitė ir vyr. sk. A. Palubeikaite ir židiniatės — s. R. Molienė.

Sunku būtų suminėti visus vadovus ir kitą stovyklinį personalą, nes jų buvo nemažas būrys, kad būtų kuo geriausios sąlygos stovyklautojams, kiekvienas turėjo jam skirtą užsiėmimą.

Taip bedirbant, besitobuliant, artėjo ir stovyklos pabaiga. Stovyklai artėjant į pabaigą, daugumas visų šakų skautų-ųjų spėjo įsigyti aukštesnius patyrimo laipsnius, o kai kurie ir pasipuošti naujais kaklaraikščiais.

Ypač paminėtina vyr. skautų ir sk. vyčių įžodžiai, kurių metu ir vyr. skautų eiles išjungė sesės: G. Jucėnaitė, L. Dapkutė, D. Šimanskytė, V. Aleksandravičiūtė, R. Aleksandravičiūtė ir R. Jurkevičiūtė, gi ankstyvą sekmadienio rytą pasigirdo iš žodžio grįžtančių vyčių skambanti daina. Kas iš stovyklautojų nepatingėjo atsikelti, galėjo pasveikinti naujai violetiniais kaklaraikščiais pasipuošusius šiuos brolius: K. Grigai.

Mieli Broliai ir Sesės,

Pasibaigus vasaros atostogoms vėl grįžtame prie skautiškos veiklos. Tegul apie mūsų darbus ir sumanymus žino ne tik mūsų tėveliai ir vadovai, bet ir visa plačioji lietuvių visuomenė.

"Skautų Pastogė" šiame laikraštyje pasirodys kiekvieno mėnesio pradžioje. Siųskite savo veiklos aprašymus, pranešimus ir nuotraukas šio skyriaus redaktorei ne vėliau kiekvieno mėnesio 1-3 d.

Budėkime!

ps. B. Kidolienė

LSB VS v.s. Petras Molis prisega ordiną Howard Beudette "Perkūno" stovykloje. Iš k. į d. s. M. Subatis, amerikiečių skautų atstovai, v.s. P. Molis, H. Beudette, s. D. Siemašienė, v.s. C. Saulaitienė, s. A. Bobelis ir s. S. Subatienė. Nuotr. A. Glodo

s. M. Subatis įteikia dovanėlę jauniausiam "Perkūnsargio" redakcijos nariui — vilkiukui Dariui Bobeliui. Toliau matosi Perkūno stovyklos komendantas s.v. vsl. Antanas Miklas. Nuotr. A. Glodo

ti, sl. A. Kidolį, sl. G. Miklą, V. Mikalaušką, sl. S. Siemašką ir A. Vytuvį.

Sekmadienį iš pat ryto rinkosi skautų-ųjų tėveliai ir būriai svečių, nes turėjo popiet įvykti stovyklos uždarymas. Uždaryme matėsi visa eilė aukštų Skautų Sąjungos pareigūnų: pirmijos pirmininkas v.s. A. Saulaitis, v.s. O. Saulaitienė, LSB vyr. skautininkas v.s. P. Molis, VS pavaduotojas s. C. Kiliulis, LSS-jos vyr. skautininkė s. L. Milukienė, VS pavaduotoja s. S. Subatienė, AR vadeivė s. D. Siemašienė, AR vadeivė ps. G. Surdėnas, AR vadas s. M. Subatis, j.v.s. M. Manomaitis, pirmijos narys s. A. Bobelis, Amerikiečių skautų atstovas ir eilė kitų.

Uždarymo metu sesės ps. R. Biknevičiūtė ir V. Slapelytė pakeltos ir aukštesnį vyresniškumo laipsnį. Taip pat skautas R. Bulota pakeltas į paskiltininkio, o s. v. V. Dabrila į skiltininko laipsnį.

Nuskambėjus paskutiniam atsisveikinimo žodžiui iš stovyklos vadovų ir svečių, sugiedota Lietuvos ir Amerikos himnai, leidžiamos vėliavos ir oficialiai uždaryma dar viena Atlanto Rajono stovykla.

Sutemus, visi stovykloje esantieji susirinko paskutiniam laužui, kuriame, liepsnos atšovaitoje, dar buvo pabendrauta su mūsų šauniais broliais ir sesėmis.

Tačiau artėjant nakčiai, tilo dainos, vienas kitam tarėme atsisveikinimo žodžius. Stovykla baigėsi.

Rytojaus dieną iš pat ryto visi pakavosi, skubėjo. Nuimams palapinės. Greitai miškas

ištuštėjo, autobusais ir privačiais automobiliais išvyko stovyklautojai, atsisveikindami dar suktelėjo: — Iki kitų metų...

Beliko tik gražūs stovykliniai prisiminimai. B.K.

Stovykloje ėjo kasdieninis laikraštėlis, kupinas stovyklos nuotykių, žinių, sveikinimų, stovyklinių juokų. Laikraštėlių redagavo s. A. Bobelis, talkininkaujant ps. A. Glodui, ps. I. Jankauskienei ir vilkiukui D. Bobeliui.

Šio laikraštėlio, pavadinto "Perkūnsargio" vardu, išėjo net aštuoni numeriai.

"Perkūno" stovykloje stovyklavo ir svečiai iš Europos. Tai buvo kun. Jonas Sulcas iš Vasario 16 gimnazijos, kuris per visą stovyklos laiką ėjo stovyklos kapeliono pareigas.

APDOVANOTAS SKAUTŲ BICIULIS HOWARD BEUDETTE

Mes savo tarpe "Perkūno" stovykloje turėjome antros kartos lietuvių Howard Beudette. Jo vedama virtuvė jau keletą metų maitina skautus taip gerai, kad visame rajone apie tai yra žinoma.

Cia ištrauka iš vyriausio skautininko įsakymo Nr. 13, kuris buvo perskaitytas "Perkūno" stovykloje:

"Lietuvių Tautos šventės proga gilų patriotą ir nuosirdų lietuvių Howard Beudette už jo ilgą ir nuolatinę paramą "Nevėžio" tunto skautams ir didelių darbų Atlanto Rajono "Trakų" ir "Perkūno" stovyklose apdovanoti Ordinu už nuopelnus su rėmėjo kaspinu. Linkiu ir toliau padėti mūsų skautiškam, lietuviškam jaunimui.

Budėkime!

v.s. P. Molis
LSB V. Skautininkas"

Šis medalis p. Beudette buvo įteiktas stovyklos uždarymo iškilmių metu.

Malonu buvo pastebėti, kad šiam LSB Vyriausio Skautininko įsakymui didžiausias pritarimas buvo reikštas visų stovyklautojų plojimu ir šūkiams.

Po entuziastiško jaunųjų pritarimo reikia tikėtis, kad p. Beudette sutiks ir ateityje rūpintis Atlanto skautijos fizine gerove.

Sesės gintarietės skaito aktą broliams ažuolietėms ypatingame susitikime. Visos nuotraukos iš Gintaro ir Ažuolo stovyklos v. Kiliulio.

A + A

Jadvygai Averkienei

iškeliauvus amžinybėn, jos vyrui Danieliui ir dukroms bei jų šeimoms reiškiam giliausią užuojautą

N.Y. Liet. Vyrų Choras ir dirigentas Vyt. Strolia

A + A

Jadvygai Averkienei

mirus, jos vyrui Danieliui ir dukroms su šeimom reiškiam nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdim

Dr. Ona ir Juozas Vilpišauskai
Aukšė ir Klemas Budreckai

A + A

Jadvygai Averkienei

mirus, jos vyrui Danieliui ir dukroms su šeimom reiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdim.

Bronė ir Pranas SPUDŽIAI

Pasaulio Liet. Gydytojų Sąjungos išleistas 3 spalvų ženklelis Lietuvos okupacijai priminti. Ženkleliai lipinami ant laiškų. 100 ženklelių už 1 dol. Platintojams nuolaida. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Parėngimai New Yorke

Spalio 11, sekmadienį — Pietūs ir koncertas 55-rių metų veiklos sukakties progai. Rengia Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa Apreiškimo parapijos salėje. Brooklyn, N.Y.

Spalio 17-18, šeštadienį ir sekmadienį — Dail. žumbakienės kūrinii paroda.

Spalio 24, šeštadienį — Balfo 100-jo skyriaus vajuos užbaigimo vakaras Maspetho lietuvių parapijos salėje. Maspeth, N.Y.

Spalio 31, šeštadienį ir lapkričio 1, sekmadienį — Dail. A. Rūksitelės meno kūrinii paroda Knights of Columbus salėje, Woodhaven, N.Y. Rengia Lietuvių Moterų Federacijos klubų New Yorko klubas.

Lapkričio 28, šeštadienį — Lietuvos karduomenės mišėjimas Maspetho lietuvių parapijos salėje. Rengia L.V.S. Ramovė.

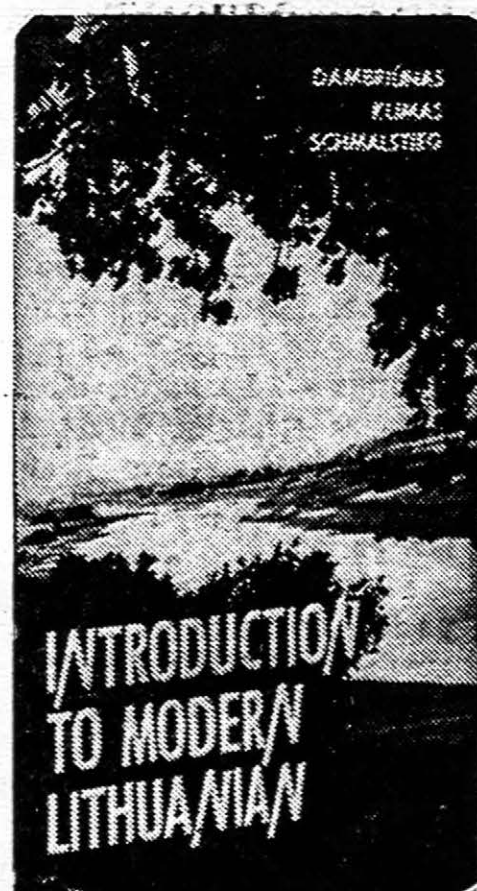
Gruodžio 6, sekmadienį — Kenciančiai Bažnyčiai Lietuvoje paminėti diena. Rengia Liet. Kat. Religinė šalpa ir Liet. Kat. Moterų Kultūros draugija.

Numatomos parėngimus pranešti LB New Yorko apygardos valdybos nariui kultūros reikalams Vytautui Radzivanui, 84-16 110th St., Richmond Hill, N.Y. 11418; telefonas: 441-9720.

Kultūros židinio — Jaunimo centro statybos fondo popietės vyksta kiekvieną penktadienį 12:30 val. popiet Richmond Hill salėje, 117-07 Hillside Ave., (Myrtle ir Jamaica Ave. kampas). Informacijai skambinti 668-1774.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Ekskursija autobusu į Kennebunkport, Maine, ir į Marijos šventovę La Salette, Ipswich, Mass., iškyla spalio 2-3-4. Tai paskutinioji šių metų rudens kelionė į Tėvų Pranciškonų sodybą. Autobusas išeina spalio 2 d. 4:30 po pietų nuo T. Pranciškonų vienuolyno, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, ne 5 val. sustoja prie Salinskų šerminės, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven. Informacijai skambinti T. Baniūniui GL 2-2923, vakarais GL 5-7068, arba M. Salinskienei 296-2244.

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyn. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą. Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N.Y. 11221**GLEN SPRINGS ACADEMY**

WATKINS GLEN, N.Y.

in the heart of the Finger Lakes

A new exciting venture in secondary education. Boys grades 9-12. Small classes, seminars, stimulating faculty. For the most part, students will be able to progress through their courses at their own rate of speed. Students work as well as study. In addition to the standard curriculum, each boy at Glen Springs is encouraged to develop his special interests which may include sports areas as diversified as welding, flying, livestock raising, etc. Sports program.

For information and brochure, write:
HEADMASTER, GLEN SPRINGS ACADEMY
Watkins Glen, N.Y. 14891 — Tel. (607) 535-2745**DISPLAY****CLAUDIO'S RESTAURANT and MARINA**
Our 100th Year!

Ft. of Main St., Greenport, N.Y. Restaurant 516 477-9800, Dock 516 477-0715 Estab. 100 yrs. 1870! Four generations of family ownership. Seafood Steaks: Continental and American cuisine. Live lobster tank. Suburb harbor view from glass-enclosed dining rooms. Upper deck Marine Dining Room. Deep water pier. Gulf products. Water, elec. showers, centrally located 1 block from business district.

LIKE LUSCIOUS LEATHER!
We're experts in Reupholstering your non-leather sofa or chair. Lowest cost in N.Y. International Leathersmiths, 156 Fifth Avenue (20th St.) Room 622, NYC. 675-3634**OUTSTANDING BUY JUDIES RESTAURANT**
Established over 35 years. Only A. A. in Kingston Fully equipped and air conditioned Spacious living quarters above Rest. Asking price 77,000 Cash required \$35,000 Mortgage of 42,000 to be paid out. 395 Albany Ave. Kingston, N.Y. Call 914 331-0455**RIDGEWOOD MOVERS**
LOCAL and LONG DISTANCE
Licensed and Bonded

60-30 Cooper Ave. Ridgewood, Qns. Call VA 1-1200

GENERAL BUILDING MAINTENANCE

Home improvements, violations removed, all licensed personnel. We take pride in our work. 393 Utica Avenue, Brooklyn, N.Y. — Call: 771-9659

MALE - FEMALE**EXPERIENCED PRODUCTION WORKERS** — Day Shift
Good pay and many fringe benefits CLEVEPAK CORP Applegrah Rd. Cranbury, New Jersey. For personal interview call: 609-655-2800

General Kitchen Help — split shift, live in or out, starting Sept. 14. Call 9am-4pm Hackley School, 293 Benedict Ave. Tarrytown, NY 631-0128

SOCIAL WORKERS MSW
Staten Island & NYC. We are 1 of the nation's leading Child Caring institutions seeking qualified MSW's to join our creative, dynamic program offering involvement team, related to child's individual needs. Salary is commensurate with exp + exc benefits (212) 984-1500 Ext. 331 Mission of the Immaculate Virgin, Mt Loretto, Staten Island, NY 10309

Husband-Wife team to work on EGG FARM two hours away in upper N.Y. State. Farm experience necessary. Housing plus farm privileges. Good living. Salary open. Call Area code — 914-434-4734.

H. W. MALE

Body & Fender Men exp necessary. must have tools. Good salary plus overtime. Scholen St. Garage, 279 Scholes Brooklyn, N.Y. — 497-5274

Exp Auto Counter Man on parts — 40 hrs plus fringe benefits — Auslander Volkswagon 1 Jericho Tpke, New Hyde Park, N.Y. 516-488-2420

Gas Station Attendants — full time only. Must be experienced. Day or night shift. Apply at Getty Gas Sta. Cor. Flatlands & Pennsylvania Ave. Brooklyn, 649-9684

Bus Drivers full or part time steady work benefits paid vacation etc. — Fair Lawn Transportation Co. 558 East 22nd Street Paterson, N.J. Call: 201-742-0399

DIE CUTTER

Night shift experienced with 27x41 Thompson Press — good salary and benefits. IRT to Rawson St. A. Klein & Co, 29-10 Thompson Ave. Long Island City, N.Y. 212-937-4010

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD

President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallna ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$175,000,000.

Current dividend 5½% on all accounts.

Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

H. W. MALE**Automotive Mechanics Ford** experience only tired of commuting? work in one of Suffolk's largest service departments Smithtown Ford 10 W. Main St Smithtown, L.I. 516 AN 5-2340 ask for Mr. Charles Detelich**Exp Front End Man** good salary & benefits steady. Must be first class auto mechanic, location New Hyde Park area — Zac's Service Center 68-31 Elliot Avenue Middle Village, New York Call: 899-9883**Experienced Pressman Rotary Offset** salary open—day shift, all benefits, permanent position. Rene Decker Company 48 Cherry Lane, Floral Park, Long Island, 212-347-8052**SCHOOL BUS DRIVERS** morning or afternoon shift. Training program start at \$3 per hour minimum of 2 hours ROY K. DAVIS, INC. 269 New York Avenue Huntington, L.I. Call: 516 HA 7-0011 Huntington & Green Lawn area.**EXPERIENCED AUTO GLASS INSTALLER**
Steady work, Union Shop, good salary and fringe benefits — MOTORWAYS INC. Call 564-5550 ask for Mr. John Bergmaschi**EXPERIENCED MECHANIC**
Must have own tools, truck experience on gas and some diesel, good salary steady work and fringe benefits CAPASSO 80 Contant Avenue Lodi, New Jersey. Call Mr. Wimbush 201-772-9102**COOK** experienced for small country Inn near Bucks County 5 day week Wednesday thru Sunday lunch and dinner good salary steady year round job. Call: 609-397-3286 Mr. Pittore — Sergeantsville Inn, Sergeantsville, New Jersey

Sheet Metal Men bench assemblers. Instrument repair men and gauge men—on recorders, dials and gauges. Good salary and fringe benefits. WECHSLER INSTRUMENT CORP. 80 Mill Road Freeport, L.I. 516-623-0100

Factory Help**ASSEMBLERS MATERIAL OPERATORS MILL OPERATORS**
Starting wages \$2.45 to \$3.50 hr. Leading supplier modular classrooms. Steady work. Overtime. Apply in person **EDUCATIONAL INDUSTRIAL FACILITIES, Inc.**

Marlboro Industrial Pk. Vandenberg Rd. off Rt. 79 Marlboro, N.J.

COMING SOON**Big New Grants in West Caldwell**There are positions now open for **STOCKMEN SECURITY MEN**
Top salary
Many Company Benefits
Apply in person at either:**W. T. GRANT CO.**

992 Route 46 Clifton, N.J. or 790 Bloomfield Avenue West Caldwell, N.J.

FILATELISTAI!

Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

TO PLACE YOUR AD

"ANCEL OR CHANGE"

Tel.: GL2-2923

SERVICE**MARIO'S AUTO INSPECTION REPAIR STATION**

Headlights adjustment wheel alignment motor tune up and brake service Shell Bay Mayville, N.J. Cape May Court House opposite State Inspection Department Station 8 AM 5 PM Closed Sunday-Monday Owned and operated by Mario De Santis If you want to go call 609 465-5607.

CREATIVE

One of the Lowest Cost Furniture Refinishing Company in Brooklyn. We pick up and deliver. We take pride in our work. 1873 Eastern Parkway Call: 485-2824, Mr. James Lampkin

STEAM BATHS — MASSAGES
Finnish Steam Baths & Massages for Ladies: Thursdays
For Men: Daily and Sunday
Open 24 hrs on weekends Finnish Steam Baths, Leonard Beckford — 1939 Madison Ave. NYC bet. 124 & 125 Streets. Tel. EN 9-7633**SIESTA MOTEL A FAMILY PLACE**
Rooms, Efficiencies, Sun Deck Pool, T.V., Air Conditioning — Morning Glory Road Wildwood Crest — Dial 609-522-2527**POOL TABLES****SALE SUMMER SAVINGS**
4½x9 Pool Table \$750.00
Bumper Pool Tables \$105.00
All Tables Reduced
G. CORREALE & SONS, INC.
351 West Side Avenue
Jersey City, N.J.
201-433-1508**DAZ CONSTRUCTION**
Violations removed, plumbing and carpentry and general contracting work. All work done at reasonable rates. 303 West 138th Street, N.Y.C. Call: 234-3615**H. W. FEMALE**

Exp Waitresses days 11 AM 7 PM, nights 6 PM 2 AM Good pay & tips. Apply in person Bridgewater Diner Rt. 202 & 206 Summerville, N.J. 201-722-9800

TYPIST
EARN \$100 A WEEK
Midtown Real Estate Firm seeks person with excellent typing skills, **PURCHASING DEPARTMENT**
Pleasant surroundings, Convenient Location.
Call: Mr. F. WALLACE CROSS and BROWN
522 Fifth Avenue
New York, N.Y.
Call: 687-9200**RN'S** — challenging opportunity in home for aged. Supervisory experience necessary. Creative thinking, imagination encouraged. Positions for: Director, Assistant director & LPN'S. Salary open. Bushwick area of Brooklyn. Please call for further information (212) 455-6740.

Exp operator (lady) on switchboard. 507 FBX small monitor board light typing and filing steady position. J. Eisenberg Inc. — 66-15 Traffic St. Ridgewood, Queens, N.Y. HY 7-5566

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY COMPANYAluminum Combination Windows and Doors
Jalousie Windows Aluminum Awning
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N.Y. 11208
Allen R. Shipley

LB Woodhaveno apylinkė pagamino ženklelių klijuoti ant automobilio lango (de-cal):

auksos spalvos rėmuose, baltas vytis raudoname fone. Dydis: 2½x2 inč. Galima užsisakyti paštu prisiunčiant \$1.00 už ženklelį — DARBININKO administracija, 910 Willoughby Ave. Brooklyn, N.Y. 11221.

Juostos, takeliai, pagalvėlės. Milda Kvedarienė, 5 Drum St., Iselin, N. J. 08830. Tel. (201) 283-1981.

SPARNUOTI LIETUVIAI — DARIUS IR GIRENAS. Petro Jurgėlos parašyta knyga. Plačiai vaizduoja pasirengimą žygiui, sklidimą ir jų tragišką žuvimą Vokietijoje. Surinkta platūs spaudos atsiliepimai. Knyga turi 384 psl., 81 nuotrauką ir 5 brėžinius. Irišta į kietus viršelius.

Knygos yra vos keliolika egzempliorių. Kaina 5 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Dainuojam su Lione, įdainuota Juodytės solo ir duetai: Kur bakūžė samanota, Supinsiu dainužę, Dukružėlę, Gegutę raibojį, Mamytę, Spragilų dainą, Aš bijau pasakyti, Šventę, Agoneles, Oi greičiau greičiau, Gyvenki, juokis ir mylėk, Vai pūtė, pūtė, Apynėlis, Pradalguose, Pamylėjau vakar, Plaukia sau laivelis. Mono, galima groti ir stereo, kaina 5 dol. Daugiau užsisakant, duodama nuolaida. Gaunama Darbininko administracijoje.

NAUJAI GAUTOS KNYGOS
Šiluva Žemaičių istorijoj, I mas tomas. Kun. St. Ylos, kietais viršeliais, 295 psl., 5 dol.

Numizmatika, J. K. Kario studija apie Lietuvos ir kt. šalių pinigų, kietais viršeliais, 340 psl., 15 dol.

Pauliaus Augiaus meniškas albumas, didelio formato, 17.50 dol.

Išdžiūvusi lanka, A. Barono novelės, 4.50 dol.

Laužai liepsnoja vakaruose. Skautų meniškas albumas, didelio formato, 3 dol.

Prisiminimų fragmentai, K. Musteikio, 2.50 dol.

Lemtingos dienos, J. Jaškauskio, 2.50 dol.

Lituanistikos darbai II, J. Balio, 2.50 dol.

Sparnuoti lietuviai — Darius ir Girėnas, P. Jurgėlos, 7 dol.

Nutuliosios dienos, Žemaičių Antano, 1 dol.

Vilnius lietuvių liaudies dainose. Paruošė G. Krivickienė, 5 dol.

Sakykim, vyrai, taip nebuvo, B. Zumerio satyriniai apsakymai, 2 dol.

Agonija, J. Gliados, II-roji laida, 5 dol.

Šios bei kitos knygos ir leidiniai gaunami Darbininko administracijoje.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

Dainuojame su Lione — nauja šios plokštelės laida. Įdainuota Lionės Juodytės. Kaina 5 dol. Daugiau užsakant, duodama nuolaida. Gaunama Darbininko administracijoje.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Tėv. Leonardas Andriekus, O. F.M., buvęs pranciškonų provincijolas, yra paskirtas Brooklyno pranciškonų vienuolyno viršininku ir leidėjų atstovu Aidų žurnalo reikalams.

Tėv. Alfonsas Bernatonis, Vasario 16 gimnazijos kuratorijos atstovas, rugsėjo 10 lėktuvu atvyko į Ameriką. Sustoję lietuvių pranciškonų vienuolynė Brooklyn. Iš čia pradėjo organizuoti aukas naujam gimnazijos bendrabučiui statyti. Šeštadienį kalbėjo per prof. J. Stuko radiją, gį sekmadienį per Laisvės Žiburio radijo valandėlę. Sekmadienį jis lankėsi Lietuvos atsiminimų radijo valandėlės piknike ir ten pradėjo savo aukų rinkimo vaju. Prof. J. Stukas davė 100 dol. ir paragino visus aukoti. Kitų aukų surinkta 177. Viso piknike surinkta 277 dol. Aukotojai vėliau bus paskelbti spaudoje. Rugsėjo 22-23 Tėv. Bernatonis dalyvaus Kunigų Vienybės seime, kuris bus Kennebunkporte. Su kunigais kalbės, kaip sėkmingiau prarvesti šį statybos vaju. Tada keliaus lankyti kitų Amerikos miestų. Amerikoj žada išbūti iki gruodžio 15.

Visas aukas, skirtas gimnazijos bendrabučiui statyti, galima siųsti Balfu centrui, reikia pažymėti kam jos skiriamos. Balfas atsiųs reikiamą kvitą. Tėv. Bernatonis į JAV atvyko trečią kartą. Pirmą kartą buvo 1958, kai buvo atvykęs lankyti savo bičiulį. Antrą kartą buvo 1968, kai New York'e vyko PLB seimas. Dabar atvyko specialiai rinkti aukų gimnazijos bendrabučiui statyti.

Anelė Nutautienė, Woodhaven, N. Y., rugsėjo 10 išvyko į ligoninę akių operacijai. Jai linkime greit pasveikti.

Daiva ir Romas Keziai vietoj gelių ant a. a. Antano Senikos karsto paaukojo Balfui 50 dol.

Prof. Konstantinas Račkauskas ir šiemet profesorijauja Fordhamo universitete. Darbininko 54 nr. klaidingai buvo paskelbta, kad jis išvyko į Hot Springs, Arkansas. Šią vasarą jis praleido savo namuose Vermonto valstybėje ir, pradedus mokslo metams, grįžo į New Yorką. Už klaidą Darbininkas atsiprašo.

Poeto Milašiaus prisiminimas rengiamas rugsėjo 27. Rengia Mokslo Akademijos N. Y. židyns. Minėjime pasikaita skaitys dr. Aldona Šlepetytė — Janačienė. Poeto kūrinii paskaitys aktorius Henrikas Kačinskas. Minėjimas bus Kultūros židinio patalpose, 361 Highland Blvd., Brooklyn.

LKMS-gos 29 kuopos metinė šventė bus spalio 11. Kuopa mini savo veiklos 25 metų sukaktį. Ta proga bus tradiciniai pietūs, kurie prasidės tuoj po pamaldų. Pietum pasibaišus, 4 v. viršutinėje Apreiškimio parapijos salėje bus koncertas. Programoje dalyvaus Apreiškimio parapijos choras, vadovaujamas Algirdo Kačausko, solistai Irena Stankūnaitė, solistas Liudas Stukas, dailiojo žodžio menininkė Irena Vebliatienė. Visas pelnas skiriamas Kultūros židinio statybos fondui.

BATUNas šaukia visų pabaltiečių organizacijų atstovų pasitarimą dėl protesto demonstracijos prie Jungtinių Tautų spalio 18. Susirinkimas įvyksta penktadienį, rugsėjo 18, 7:30 val. vak. Estų Studentų Klubo "Rotalia" patalpose, 373 First Avenue (prie 22nd St.), antrame aukšte, New Yorko mieste. Organizacijos yra prašomos atsiųsti savo atstovus į šį svarbų pasitarimą tos demonstracijos ir manifestacijos reikalui.

Leiskite vaikus

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLĄ!

LB New Yorko apygarda

Pranciškonų vienuolynas Kennebunkporte, Maine

Rudens ekskursija autobusu pas T. Pranciškonus Kennebunkport, Maine ir į Marijos šventovę La Salette, Ipswich, Mass.

Spalio 2, 3 ir 4 dienomis Autobusas išsina nuo T. Pranciškonų vienuolyno, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, spalio 2 d., 4:30 pp. 5 val. sustoja prie Salinskų šerminės, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven. Grįžtama spalio 4 d. vakarą.

Kelionė, 2 nakvynės ir 4 kartus valgis — asmeniui 42 dol. Bus aplankomos šventovės La

Salette, Ipswich, Mass. Kennebunkporte iškilmingos pamaldos. Gamtos vaizdų bei medžių spalvų įvairumai. Kelionė gali dalyvauti New Yorko ir apylinkės lietuviai. Autobuse vietos numeruotos. Anksčiau užsiregistruavę gauna pirmąsias vietas. Gautas patogus, modernus autobusas.

Kelionės reikalais skambinti T. Petriui Baniūnui (212) GL 2-2923, Broliui Kazimieriui GL 5-7068, Marytei Šalinskienei — 296-2244. Rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Iš pabaltiečių festivalio rugpjūčio 22 latvių "Priedainėje" Freehold New Yorko lietuvių tautinių šokių grupė šoka lenciūgėlį.

PIRMASIS PABALTIEČIŲ FESTIVALIS

Rugpjūčio 22 Batunas surengė pirmą pabaltiečių festivalį. Vieta buvo parinkta latvių tautinis parkas — Priedainė. Parkas yra įsigytas Freehold, N. J. Vieta tikrai graži, patraukli, patogi įvairiom programom.

Zmonių tą dieną susirinko per 1000. Daugiausia buvo iš New Yorko, New Jersey, Pennsylvanijos, net iš Connecticuto, Delaware. Meninė programa vyko atvirame ore, Priedainės amfiteatre. Čia pradžioga kalbėjo Kęstutis Miklas, vykdomasis Batuno pirmininkas, festivalio organizatorius. Festivalio atidarymą žodį tarė Batuno vicepirmin. kun. N. Trepša.

Programoje dalyvavo visos trys tautos. Latviams atstovavo New Jersey latvių sąjungos tautinių šokių ir kanklių ansamblis "Dzintars". Ansamblis pašoko keletą šokių ir padainavo keletą dainų. Estų programą atliko mergaičių grupė iš Lakewood, N. J. Jos yra pasižymėjusios savo gimnastikos numeriais. Dar dainavo estų liaudies dainininkė Ell Tabur, estų tautinė šokių grupė iš Lakewood.

Lietuviams atstovavo New Yorko lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadvygos Matulaitienės. Akomponavo Vytautas Stolia. Grupė pašoko Žiogelius, Linelį, Rankšluostėlį, Lenciūgėlį, Subatėlę. Lietuviškais šokiais baigta visa programa.

Dainininkė ir grupių vadovai apdovanoti gėlėmis. Toliau buvo šokiai ir piknikavimas parke. Latvių sklandytojų są-

junga buvo atgabenusi dvivietį sklandytuvą, su kuriuo latviai JAV varžybose sklandė 40,000 pėdų aukštyje. Sklandytuvą galėjo visi apžiūrėti. Šeimnininkai supažindino su skridimu, parasiutais.

Buvo platinama Batuno informacinė literatūra, buvo ir loterija, kuriai vadovavo daugiausia lietuviai. Loterijoje buvo trijų tautų dailininkų padovanoti paveikslai. Lietuviam čia atstovavo P. Jurkus, padovanojęs "Gėles", kurias laimėjo latvis iš Brunswick, N. J. Be paveikslų dar buvo leidžiama loterijon tautinės pagalvė-

lės, gintarai, knygos, gėrimai. Buvo ir laimės šulinys, kuris daugiausia sutraukė jaunimo.

Festivalio proga buvo išleista speciali programa, iliustruota ir K. Miklo suredaguota. Festivalį paminėjo amerikiečių spauda, The Newark News išdėjo aprašymą ir kelias nuotraukas iš festivalio programos. Propaganda amerikiečių spaudoje rūpinosi Helen Kulber.

Festivalis pasisekė. Tai sukėlė entuziazmą ir kitais metais rengti panašią šventę. Jau sudarytas ir komitetas tam reikalui.

Iš LB Jersey City apylinkės veiklos

Rugsėjo 6 apylinkės valdybos posėdis įvyko p. Zukauskų namuose Metuchene, N.J. Metiniame narių susirinkime perrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis. Pirmininko pareigose paliko darbštus ir nenuilstantis darbuotojas Albinas Zukauskas, vicepirmininkas — Adomas Raudis, išdininkė — Anelė Andriuskevičiūtė ir sekretorius — Leonardas Simkus. Antanas Gražulis, Milda Andriuskevičiūtė, Stasys Ramonas ir Emi Gražulienė paliko valdybos nariais.

Pirmininkas priminė, kad, pasibaigus vasaros atostogoms, apylinkės valdyba, pradėdama naujus darbo metus, stengsis gyvinti ir plėsti apylinkės veiklą. Apylinkė neapsiribos vien tik susirinkimais, posėdžiais ir parengimais, bet stengsis traukti į bendruomenės eiles naujus narius ir remti lietuvių išlaikymo ir Lietuvos išvadavimo akciją.

Per paskutinius metus apylinkė iš savo izdo paskyrė dvi

po 100 dolerių stipendijas, kurias gavo Vilija Bakšytė, studijuojanti prancūzų kalbą Bostono universitete, ir Skirmantas Skruodys, studijuojantis verslo administraciją Sv. Petro kolegijoje Jersey City. Be to, pasiuntė 100 dolerių Lietuvių Fondui, dvidešimt penkis dolerius parėmė lituanistinę mokyklą Elizabete, su 25 dol. įnašu įstojo į "Lietuvos Atsiminimų" radijo rėmėjų grupę ir su 10 dol. įnašu tapo "Laisvės Žiburio" rėmėjų grupės nariu. Nors apylinkė neturi daug narių, bet turi pajėgų išdą, iš kurio plaukia ir plauks aukos ten, kur jos reikalingos kilniems lietuviškiems tikslams.

Apylinkė remia vyčius

Rengiant paskutinį Naujų metų sutikimo banketą, kada kai kurios lietuviškos organizacijos jį boikotavo, apylinkė susilaukė gausios paramos iš Newarko Lietuvos vyčių kuopos. Todėl apylinkės valdyba nutarė aktyviai talkinti Newarko vyčių kuopos rengiamam banketui, kuris įvyks spalio 10 Sv. Jurgio draugijos svetainėje

BOSTONO ŽINIOS

Sv. Petro lietuvių parapijos choras, vadovaujamas Jeronimo Kačinsko, šį sezoną surengia du koncertus: dainų ir religinių. Dainų koncertas bus gruodžio 6 d. 3:30 v. popiet. Lietuvių Piliiečių draugijos salėje So. Bostone. Choras atliks dainų programą, taip pat bus ir solistai. Religinis koncertas bus Kančios sekmadienį, balandžio 6, 3 v. popiet Sv. Petro parapijos bažnyčioje. Choras su simfoniniu orkestru atliks A. Dvoržako "Te Deum". Be to, choras dar dalyvaus kelių lietuviškų organizacijų parengimuose ir tautinėse šventėse. Gaila, kad choras pamažu silpnėja. Jis laikosi tik nedideliu pasiaukojusių choristų būreliu. Labai prašomi į chorą įsijungti nauji nariai, ypač kviečiamas jaunimas.

Studentės Laima Antanavičiūtė ir Birutė Vaičiūrytė vasaros atostogas praleido keliaudamos po Europą. Kiek ilgiau buvo sustojusios Lenkijoje.

Dr. R. J. Krikščiokaitis pakviestas į Vokietijos naują atominės fizikos laboratoriją — DESY — Deutsches Elektronen Synchrotron. Jis čia dirbo M.I.T. laboratorijoje prie Harvardo universiteto. Kartu jis išsiveža ir savo suprojektuotus tyrimų įrengimus. Kai Amerikoje kai kurie moksliniai tyrinėjimai siaurinami, tuos darbus plečia kiti kraštai.

Newarke. Apylinkės pirmininkas Albinas Zukauskas pakviestas ir sutiko būti šio banketo vedėju.

Apylinkė rengs Naujų metų sutikimą

Banketas šiais metais, kaip ir per paskutinius deves metus, įvyks Svč. Trejybės parapijos naujoje ir puošnioje svetainėje, Newarke, gruodžio 31. Nors paskutiniai N. metų sutikimai buvo sėkmingi, bet šiais metais apėkė des visas pastangas, kad šis būtų dar sėkmingesnis. Svarbiausias tikslas — sukviesti į lietuviškas sales tuos, kurie Naujus metus sutinka kitataučių salėse ir pigiuose baruose. Pelnas, jei bus, ir vėl bus panaudotas besimokančiam jaunimui remti ir lietuviųbei išlaikyti.

Jaukus lietuviškas pobūvis

Tą pačią dieną p. Zukauskų namuose vyko metinis narių pobūvis. Kada apylinkės valdyba posėdžiavo, svečiai vaišinosi medžių pavėsiuose paskendusiame ir gėlėtame sode. Svečių tarpe matėsi iš Kalifornijos svečiuotis atvykęs buvęs ilgametis apylinkės pirmininkas ir jos steigėjas Jonas Avizienis ir artimi apylinkės draugai kun. P. Totoraitis ir kun. J. Bartkus.

ELIZABETH, N. J.

Vinco Kudirkos mokykla mokslo metus pradeda rugsėjo 19 d. 9:30 val. ryto Sv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos mokyklos patalpose Elizabete. Bažnyčia yra Ripley Pl., o mokykla už bažnyčios prie prel. M. Kemežis Pl. Po registracijos tuoj prasidės pamokos. Pamokos kiekvieną šeštadienį prasideda 9:30 val. ryto ir baigiasi 12:30 val. popiet. Mokyklos vedėjas ir tėvų komitetas kviečia visus tėvus nevēluoti ir laiku pristatyti vaikučius į mokyklą.

Vinco Kudirkos mokykla yra vienintelė tos rūšies mokykla New Jersey. Čia vaikučiai išmokys lietuviškai skaityti, rašyti, dainuoti, šokti ir žaisti. Prie mokyklos veikia lietuvių skautų berniukų ir mergaičių draugovės. Tėvai, kurie savo vaikučių mokyklon neleidžia, labai žiauriai juos nuskriaudžia

Lietuvė šeimnininkė ieško vietos. Siūlyti nuo 6 iki 8 val. vakaro tel. (212) 782-3347.

Kultūrinių subatvakarių naują sezoną pradeda rugsėjo 19. Ta proga Gabijos leidykla iš New Yorko rengia grafikos darbų parodą. Bus išstatyti kūrinių šių dailininkų: V. Igno, V. K. Jonyno, A. Krivicko, Z. Mikšio, V. Rato, A. Simkūno, T. Valiaus, R. Viesulo. Apie lietuvių dailininkus bei jų darbus šeštadienio vakarą kalbės dail. V. Vizgirda. Parodos lankymo valandos rugsėjo 19, šeštadienį, nuo 1 iki subatvakario uždarymo, sekmadienį — nuo 11 v. r. iki 6 v. v. — iki uždarymo.

Tautos šventės ir steigiamojo seimo minėjimas bus rugsėjo 20. Pamaldos Sv. Petro bažnyčioje bus 10 val. ryto. Organizacijos dalyvaus su vėliavomis. Per lietuvių radijo valandėlę 11 val. bus ta proga speciali programa. Pats minėjimas bus Lietuvių Piliiečių draugijos didžiojo salėje So. Bostone. Kalbą pasakys prel. J. Balkūnas. Meninę programą atliks Sv. Petro parapijos choras, vadovaujamas J. Kačinsko, ir solistas Benediktas Povilavičius.

Balfu skyrius visą rugsėjo mėnesį vykdo piniginių vaju. Balfu seimas šiemet vyksta Padėkos dieną Bostone.

Buvusiose moterų maudynėse So. Bostone įrengta aukštesniosios mokyklos dalis. Šioje mokykloje tilps apie 500 mokinių.

Naujas draudimo įstatymas automobilio draudimo bendrovėm sudaro sunkumų ir, sako, bus nuostolingas. Kai kurios draudimo bendrovės nebeneri priimti naujų draudimų. Automobilų pardavėjai irgi skundžiasi, nes jauni žmonės nebeperska automobilii. Bendrovės nebeneri jų drausti. Tiem, kurie jau turėjo kokias nelaimes, draudimo mokeskis kur kas didesnis.

So. Bostono Liet. Piliiečių klubas pagerbia tuos narius, kurie klube išbuvo 25 metus. Jiem pagerbimas rengiamas spalio 11 d. 4 v. popiet puošnioje trečio aukšto salėje. Visiems pagerbiamam nariam banketas nemokamai, jį šeimoms nariam — vienas asmeniui — 3,50 dol. Klubu narių susirinkimas bus rugsėjo 17, šį ketvirtadienį, 8 v. v. Kviečiami visi nariai dalyvauti ir pasiimti bilietus. Po susirinkimo visi bus pavaišinti alučiu, kavute ir užkandžiais. Banketo rengimui vadovauja Antanas Andriulionis, šeimnininkė pakviesta Ona Siugždienė. Banketui bus pagaminti gardūs valgiai.

Brockton, Mass.

Liaudies meno parodėlė lietuviškoje bakužėje bus ir šiemet Brocktono rudeninėje parodoje, kuri prasideda rugsėjo 19 ir tęsis iki 26. Šiais metais dar bus ir didelis Lietuvos genocido skyrius. Bus pavaizduota, kaip rusai komunistai okupavo Lietuvą ir kaip ten vyko genocidas.

Kitų tautybių nameliai, buvę šioje parodos aikštėje, jau yra sulikviduoti arba stovi užkaltais langais. Išsilaukė tik lietuviška bakužė, nes ją rūpina Alto skyrius ir Brocktono visuomenė. Kai būna parodos, ją lanko ne tik lietuviai, bet ir kiti.

Šiais metais kviečiami visi kuo gausiau lankyti lietuviškoje bakužėje. Tuo įrodysime, kad vertiname Alto skyriaus pastangas.

LB apylinkės rudens balius bus spalio 10, šeštadienį, Sandaras salėje, 30 Intervale St., Brocktone, Bus puiki vakarienė su išgerimu, bus didelė loterija. Šokiam gros visoje Naujoje Anglijoje pagarsėjęs dainuojantis R. ir M. orkestras iš Worcesterio. Banketo pradžia 7 v.v. Bilietų galima gauti iš anksto pas valdybos narius.

P. Jančauskas

J. Prapuolenis